

Osobitná správa

Chemické, biologické, radiologické a jadrové centrá excelentnosti EÚ: potrebný je väčší pokrok

(podľa článku 287 ods. 4 druhého pododseku ZFEÚ)

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

AUDÍTORSKÝ TÍM

V osobitných správach EDA sa predkladajú výsledky jeho auditov, ktoré sa týkajú politik a programov EÚ alebo tém riadenia súvisiacich s konkrétnymi rozpočtovými oblasťami. EDA vyberá a navrhuje tieto audítorské úlohy tak, aby mali maximálny dosah, pričom sa zohľadňujú riziká pre výkonnosť či zhodu, výška súvisiacich príjmov alebo výdavkov, budúci vývoj a politický a verejný záujem.

Tento audit výkonnosti vykonala audítorská komora III Vonkajšie opatrenia, bezpečnosť a spravodlivosť.

Karel Pinxten bol predsedajúcim komory a spravodajcom v čase prijatia tejto audítorskej správy. Po ukončení jeho funkčného obdobia dňa 30. apríla 2018 funkciu spravodajkyne a predsedajúcej komory prevzala Bettina Jakobsen. Audítorský tím tvorili Sabine Hiernaux-Fritsch, hlavná manažérka; Aurelia Petliza, vedúca úlohy; Michiel Sweerts a Dirk Neumeister, audítori. Hannah Critoph poskytla jazykovú podporu.

Zľava doprava: Dirk Neumeister, Aurelia Petliza, Bettina Jakobsen, Michiel Sweerts.

OBSAH

	Bod
Skratky a akronymy	
Zhrnutie	I – XI
Úvod	1 – 10
Rozsah auditu a audítorský prístup	11 – 15
Pripomienky	16 – 60
Stanovenie priorít činností na základe rizík sa ešte len musí dosiahnuť	16 – 26
Naliehavá potreba stanoviť priority činností a výdavkov	16 – 21
Určenie potrieb a priorít partnerských krajín trvá stále príliš dlho a nie je založené na posúdeniach systémových rizík	22 – 26
Niektoré aspekty iniciatívy sa v partnerských krajinách vyvinuli uspokojivo	27 – 48
Iniciatíva pomohla posilniť správu CBRN v partnerských krajinách a rozšíriť regionálnu spoluprácu...	27 – 35
...ale významné prekážky stále bránia dosiahnutiu plného potenciálu iniciatívy...	36
...v partnerských krajinách	37 – 40
...alebo v regióne a vo svete	41 – 43
...pri skúmaní iných možností financovania	44 – 48
Neprimerané monitorovanie a hodnotenie	49 – 60
Portál: potenciálny nástroj na poskytovanie informácií a monitorovanie	51 – 52
Iné monitorovacie nástroje	53 – 56
Hodnotenie výsledkov nie je uspokojivé	57 – 60
Záver a odporúčania	61 – 71
Príloha I – Iniciatíva v číslach	
Príloha II – Kontrola prijatia odporúčaní uvedených v osobitnej správe č. 17/2014	
Príloha III – Regionálne sekretariáty a partnerské krajiny v októbri 2017	

Príloha IV – Územné rozloženie iniciatívy

Príloha V – Príklady CBRN priorít vyňaté z národných akčných plánov štyroch partnerských krajín

Príloha VI – Zoznam projektov

Prílohu VII – Informácie uvedené alebo neuvedené na portáli

Odpovede Komisie a ESVČ

SKRATKY A AKRONYMY

APA	Atlantické pobrežie Afriky
BV	Blízky východ
CBRN	Chemické, biologické, rádiologické a jadrové
DPP	Dotazník na posúdenie potrieb
ESVČ	Európska služba pre vonkajšiu činnosť
GCC	Rada pre spoluprácu v Perzskom zálive
GR DEVCO	Generálne riaditeľstvo pre medzinárodnú spoluprácu a rozvoj
GR ECHO	Generálne riaditeľstvo pre civilnú ochranu a operácie humanitárnej pomoci EÚ
GR NEAR	Generálne riaditeľstvo pre európsku susedskú politiku a rokovania o rozšírení
IcSP	Nástroj na podporu stability a mieru
INTCEN	Spravodajské a situačné centrum EÚ
JRC	Spoločné výskumné centrum
JVÁ	Juhovýchodná Ázia
JVVE	Juhovýchodná a východná Európa
NAP	Národný akčný plán
NKM	Národné kontaktné miesto
SÁ	Stredná Ázia
SAS	Severná Afrika a Sahel
UNICRI	Medziregionálny výskumný inštitút OSN pre trestnú činnosť a spravodlivosť
VSA	Východná a stredná Afrika

ZHRNUTIE

I. Od roku 2010 sa EÚ snaží zmierňovať chemické, biologické, rádiologické a jadrové (CBRN) riziká spoza svojich hraníc prostredníctvom iniciatívy týkajúcej sa CBRN centier excelentnosti EÚ („iniciatíva“). Ide o najväčší vonkajší program EÚ v oblasti občianskej bezpečnosti a je financovaný z Nástroja na podporu stability a mieru s rozpočtom vo výške 130 mil. EUR na roky 2014 – 2020. Iniciatíva je jedným z hlavných nástrojov¹ na zmierňovanie CBRN hrozieb a rizík s pôvodom mimo EÚ.

II. S cieľom posúdiť, do akej miery iniciatíva prispela k zmierňovaniu CBRN rizík s pôvodom mimo EÚ sme sa zamerali na prístup k riadeniu rizík, vykonávanie iniciatívy v partnerských krajinách a systémy monitorovania a hodnotenia. V rámci tohto auditu sme skontrolovali odporúčania z osobitnej správy EDA č. 17/2014 („Môže iniciatíva týkajúca sa centier excelentnosti EÚ účinne prispievať k zmierňovaniu chemických, biologických, rádiologických a jadrových rizík s pôvodom mimo EÚ?“), ktorá sa týkala zriadenia tohto systému.

III. Dospeli sme k záveru, že iniciatíva prispela k zmierňovaniu CBRN hrozieb, ale zostáva mnoho výziev. Komisia a Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) vykonali v plnom rozsahu tri zo šiestich odporúčaní uvedených v osobitnej správe č. 17/2014 a čiastočne vykonali dve z nich. Partnerské krajiny sú teraz viac zapojené do iniciatívy a vykonávania projektov, organizácia na regionálnej úrovni sa posilnila a spolupráca medzi orgánmi s rozhodovacou právomocou a vykonávacími orgánmi sa zlepšila. Hoci sa zaznamenal istý pokrok, úloha delegácií EÚ a rýchlosť realizácie projektov stále nie sú uspokojivé. Jedno z našich predchádzajúcich odporúčaní, v ktorom sa navrhovalo sústrediť finančné prostriedky EÚ v tých oblastiach, ktoré sú najrelevantnejšie pre bezpečnosť EÚ a ktoré Komisia akceptovala, nebolo vykonané.

¹ Existujú aj iné opatrenia, napr. posilnenie systémov kontroly vývozu položiek s dvojakým použitím (CBRN materiály s civilným aj vojenským použitím) a zmena zamerania vedcov so znalosťami o technológiách s dvojakým použitím.

IV. Primeraný prístup k riadeniu rizík súvisiacich s činnosťami iniciatívy zatiaľ nebol vypracovaný pre iniciatívu ako celok, pre fázu výberu projektov a pre určenie potrieb partnerských krajín.

V. Komisia poskytuje partnerským krajinám nástroje a metodiku, aby im pomohla posúdiť ich vlastné potreby a vypracovať národné akčné plány na zmierňovanie CBRN rizík. Neposkytuje však dostatočné usmernenia, ako by sa riziká mali identifikovať a prioritizovať. Napriek tomuto nedostatku dotazníky na posúdenie potrieb a národné akčné plány sú stále kľúčovými zložkami iniciatívy. Komisia však nemôže dostatočne rýchlo reagovať na žiadosti všetkých partnerských krajín o pomoc s určovaním ich potrieb a stanovením priorít, čo predstavuje riziko značného oneskorenia pri vypracovaní dotazníkov aj akčných plánov.

VI. Niekoľko aspektov iniciatívy bolo vyvinutých v partnerských krajinách navyše k zlepšeniam vyplývajúcim z našich predchádzajúcich odporúčaní. Iniciatíva podporuje kultúru bezpečnosti a spolupráce. Národné tímy CBRN boli vymenované vo väčšine partnerských krajín. Projektmi sa dosiahla väčšina ich výstupov; zainteresované strany obzvlášť ocenili budovanie operačných kapacít.

VII. Regionálna spolupráca bola iniciovaná, ale stále chýba, pretože partnerské krajiny nie sú v dostatočnej interakcii a najprv chcú riešiť svoje národné potreby.

VIII. Od našej predchádzajúcej osobitnej správy č. 17/2014 sa zapojenie delegácií EÚ zlepšilo. Delegácie EÚ však neboli dostatočne aktívne v presadzovaní iniciatívy a mobilizovaní politickej vôle. Záležitosti týkajúce sa CBRN neboli systematicky začleňované do dialógu o politike a bezpečnosti a do politického dialógu. Interakcia generálnych riaditeľstiev Komisie s komunitou darcov bola obzvlášť v otázke potenciálne dostupného financovania obmedzená.

IX. Absencia jasných cieľov, príslušných ukazovateľov a údajov zozbieraných na mieste zabránila posúdeniu účinkov a dosahu projektov a iniciatívy ako celku.

X. Webový portál CBRN má značný potenciál ako operačná databáza pre vykonávanie a riadenie činností iniciatívy, ale zatiaľ nie je účinným, úplným, aktuálnym a štruktúrovaným zoznamom činností, získaných ponaučení a osvedčených postupov.

XI. Odporúčame preto, aby Komisia a ESVČ:

- stanovili priority činností na základe posúdenia systémových rizík;
- posilnili regionálny rozmer iniciatívy;
- viac posilnili úlohu delegácií EÚ v iniciatíve;
- určili potenciálne synergie a ďalšie dostupné zdroje financovania;
- zvýšili zodpovednosť a zviditeľnenie činností a výsledkov prostredníctvom lepšieho monitorovania a hodnotenia;
- prepracovali webový portál, aby umožňoval jednoduchý prístup k všetkým informáciám o činnostiach iniciatívy.

ÚVOD

1. Udalosti ako nedávne použitie sarínu a plynného chlóru v Iraku a Sýrii a nervovoparalytickej látky VX na letisku v Kuala Lumpur vo februári 2017, vypuknutie vírusového ochorenia Ebola v západnej Afrike v rokoch 2014 – 2016 a roztavenie jadrového reaktora vo Fukušime v roku 2011 sú silnou pripomienkou nebezpečenstiev, ktoré môžu nasledovať po výskyte chemických, biologických, rádiologických a jadrových (CBRN) rizík. Či už sú uvoľnené náhodne alebo zámerne, chemické látky, pandemické a epizootické biologické ochorenia a radiologické a jadrové látky môžu predstavovať závažné ohrozenie celosvetového zdravia, životného prostredia a ekonomiky.

2. Komisia považuje pravdepodobnosť realizácie CBRN rizík za nízku, ale dosah ich výskytu môže byť vysoký². Hoci väčšina medzinárodného spoločenstva podpísala medzinárodné dohody a konvencie³, ktorými sa riadi používanie CBRN zbraní a materiálov, niekoľko štátov ich neimplementovalo a ďalšie ešte musia dohody ratifikovať. Dochádza k nadobúdaniu a zneužívaniu CBRN komponentov a očakáva sa, že toto ohrozenie bude v nasledujúcich rokoch rásť⁴. Okrem zneužitia CBRN látok sa vyskytujú aj prírodné a ľuďmi spôsobené nehody.

3. Na úrovni EÚ Generálne riaditeľstvo Komisie pre migráciu a vnútorné záležitosti (GR HOME) koordinuje domácu politiku EÚ v oblasti CBRN⁵ s cieľom zmierniť súvisiace

² COM(2017) 610 final z 18. októbra 2017 „Akčný plán na zlepšenie pripravenosti na chemické, biologické, rádiologické a jadrové bezpečnostné riziká“.

³ Napríklad rezolúcia BR OSN č. 1540, Dohovor o chemických zbraniach, Dohovor o biologických zbraniach a Dohoda o zákaze jadrových zbraní.

⁴ Zaisťovacia spoločnosť Pool Reinsurance Company. Správa o hrozbe terorizmu a jeho zmiernení. August – december 2016. Clingendael Strategic Monitor 2017.

⁵ Závery Rady o posilnení chemickej, biologickej, rádiologickej a jadrovej (CBRN) bezpečnosti v Európskej únii – akčný plán EÚ v oblasti CBRN bezpečnosti. Dokument č. 15505/1/09 REV 1, 12. novembra 2009.

COM(2014) 247 final „Oznámenie o novom prístupe EÚ k odhaľovaniu a zmiernovaniu rizík CBRN-E“.

hrozby a riziká. Keďže CBRN hrozby nepoznajú hranice, EÚ nemôže obmedzovať svoje opatrenia len na územie EÚ. Európska rada, Rada Európskej únie⁶ a Európsky parlament⁷ opakovane zdôraznili dôležitosť prepájania vnútornej a vonkajšej bezpečnostnej politiky EÚ, ktoré sa týkajú CBRN záležitostí. Európska komisia tiež uviedla, že „vonkajšej činnosti EÚ musia odrážať, dopĺňať a prispievať k vnútornej bezpečnosti EÚ”⁸. Rastúca podpora sektorov bezpečnosti je podložená Globálnou stratégiou pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku Európskej únie z roku 2016⁹.

4. Iniciatíva týkajúca sa CBRN centier excelentnosti EÚ („iniciatíva”), riadená Generálnym riaditeľstvom pre medzinárodnú spoluprácu a rozvoj (GR DEVCO), je hlavným, ale nie jediným systémom na zmierňovanie CBRN hrozieb s pôvodom mimo EÚ. GR DEVCO

COM(2017) 610 final.

⁶ Návrh záverov Rady o obnovení stratégie vnútornej bezpečnosti Európskej únie na roky 2015 – 2020, 10. júna 2015, dokument č. 9798/15.

Závery Rady o osobitnej správe Európskeho dvora audítorov č. 17/2014 s názvom „Môže iniciatíva týkajúca sa centier excelentnosti EÚ účinne prispievať k zmierňovaniu chemických, biologických, rádiologických a jadrových rizík s pôvodom mimo EÚ?” 26. októbra 2015, dokument č. 13279/15.

Spoločné vyhlásenie predsedu Európskej rady, predsedu Európskej komisie a generálneho tajomníka Organizácie Severoatlantickej zmluvy. Spoločné vyhlásenie EÚ – NATO 2016.

Závery Rady o vonkajšej činnosti EÚ v oblasti boja proti terorizmu. Dokument č. 10384/17, 19. júna 2017.

⁷ Uznesenie Európskeho parlamentu z 29. apríla 2015 o osobitných správach Dvora audítorov v súvislosti s udelením absolútoría Komisii za rok 2013. Dokument P8_TA(2015)0119.

Uznesenie Európskeho parlamentu z 9. júla 2015 o európskom programe v oblasti bezpečnosti. P8_TA(2015)0269.

Uznesenie Európskeho parlamentu z 23. novembra 2016 o uplatňovaní spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky. P8_TA(2016)0440.

⁸ SWD(2017) 278 final „Komplexné posúdenie bezpečnostnej politiky EÚ, sprievodný dokument: Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade a Rade – Deviatá správa o pokroku smerom k dosiahnutiu účinnej a skutočnej bezpečnostnej únie.

⁹ Spoločná vízia, spoločný postup: Silnejšia Európa. Globálna stratégia pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku Európskej únie, jún 2016.

vykonáva aj iné opatrenia na zmiernenie rizík, napríklad posilnenie systémov kontroly vývozu položiek s dvojakým použitím (CBRN materiály s civilným aj vojenským použitím) a zmena zamerania vedcov so znalosťami o technológiách s dvojakým použitím.

5. Hlavným cieľom iniciatívy je posilniť dlhodobú kapacitu a podporovať dlhodobú spoluprácu vnútroštátnych a regionálnych úradov a administratívnych orgánov zodpovedných za riešenie CBRN hrozieb¹⁰. Iniciatíva financuje najmä projekty budovania kapacít, ale jej prínosy sa neobmedzujú len na projekty. Jej hlavnou črtou je zriadiť a konsolidovať CBRN siete (alebo centrá excelentnosti) spolupráce medzi partnerskými krajinami a v týchto krajinách. Sieť je organizovaná prostredníctvom regionálnych sekretariátov, ktoré zdieľajú poznatky a odborné znalosti.

6. Iniciatíva je z finančného hľadiska najväčším opatrením v rámci Nástroja na podporu stability a mieru (IcSP)¹¹ a najväčším vonkajším programom EÚ v oblasti občianskej bezpečnosti. IcSP rieši konflikty, mierové a bezpečnostné „záležitosti, ktoré nemožno účinne riešiť inými nástrojmi spolupráce EÚ“¹².

7. Rozpočet iniciatívy na roky 2009 – 2013 bol 109 mil. EUR a 130 mil. EUR na roky 2014 – 2020. To znamená, že medzi týmito dvomi obdobiami ročný priemer klesol z 22 mil. EUR na 19 mil. EUR (pozri **prílohu I**).

8. Iniciatíva sa začala v máji 2010¹³. Jej zriadenie sme preskúmali v osobitnej správe č. 17/2014: „Môže iniciatíva týkajúca sa centier excelentnosti EÚ účinne prispievať k zmierňovaniu chemických, biologických, rádiologických a jadrových rizík s pôvodom mimo EÚ?“ Dospeli sme k záveru, že by to tak mohlo byť, ale je potrebné ešte dokončiť niekoľko

¹⁰ Ročný akčný program na rok 2017 pre článok 5 Nástroja na podporu stability a mieru: Akčný dokument o zmiernení rizík súvisiacich s CBRN materiálmi a látkami a pripravenosti na ne.

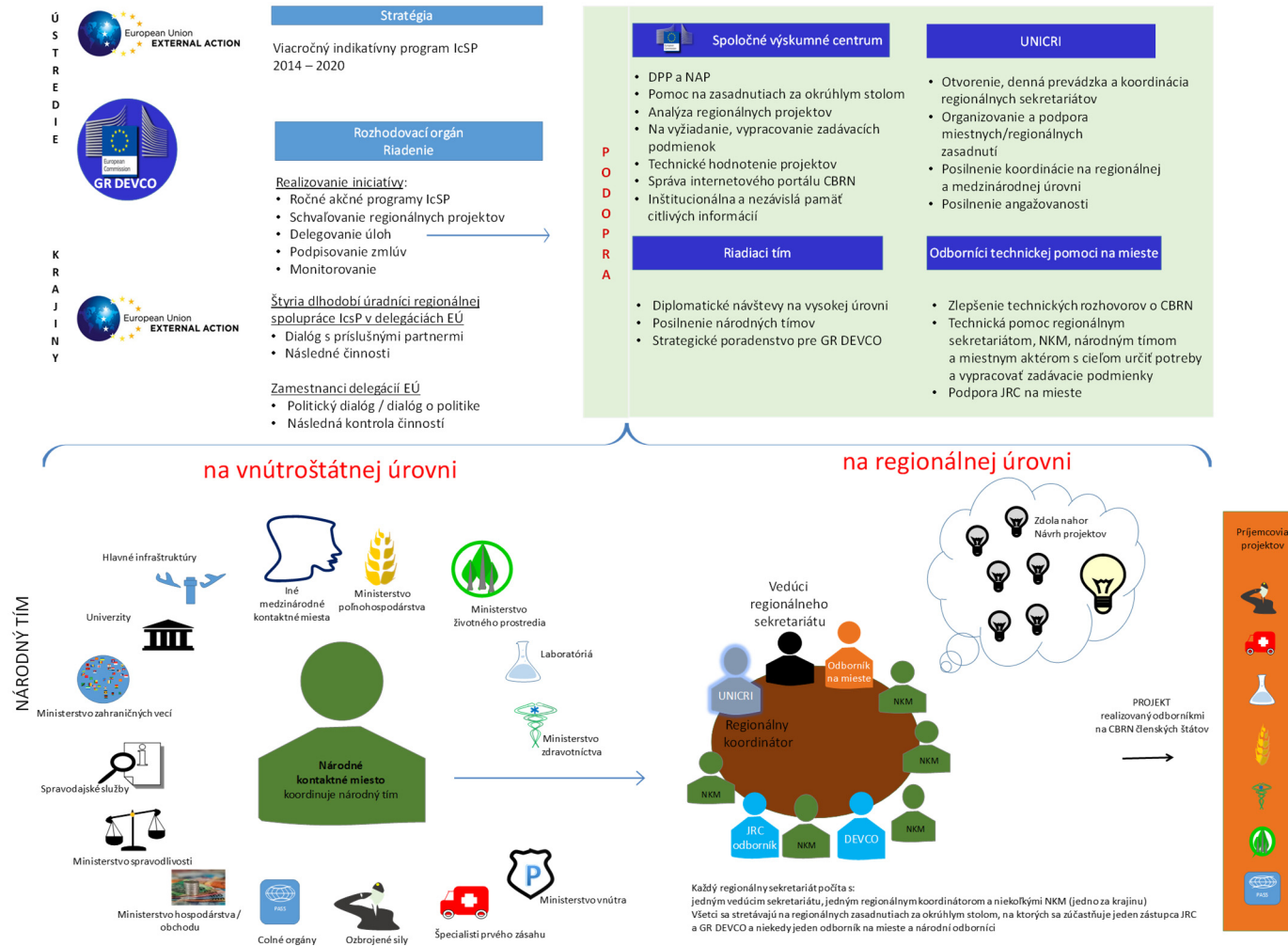
¹¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 230/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj na podporu stability a mieru (Ú. v. EÚ L 77, 15.3.2014, s. 1).

¹² Tematický strategický dokument Nástroja na podporu stability a mieru (IcSP) na roky 2014 – 2020. Viacročný indikatívny program na roky 2014 – 2017 (príloha).

¹³ Pilotné projekty a plánovanie boli financované z ročného akčného programu na rok 2009 o zmiernení rizík súvisiacich s CBRN materiálmi a látkami a pripravenosti na ne.

prvkov (pozri **prílohu II**). Hoci sa organizačná štruktúra iniciatívy od posledného auditu mierne zmenila, zostáva zložitá, pretože sa opiera o rozsiahlu sieť orgánov EÚ (Európska služba pre vonkajšiu činnosť „ESVČ”, GR DEVCO, Spoločné výskumné centrum „JRC”), aktérov mimo EÚ (Medziregionálny výskumný inštitút OSN pre trestnú činnosť a spravodlivosť „UNICRI”, riadiaci tím, regionálne sekretariáty, národné tímy), odborníkov na CBRN materiály, občianske a vojenské zainteresované strany a iné medzinárodné organizácie (pozri **ilustráciu 1**). Najpozoruhodnejšou zmenou od nášho posledného auditu je väčšie zapojenie JRC a odborníkov na mieste kontrahovaných GR DEVCO.

Ilustrácia 1 – Prehľad organizačnej štruktúry centier excelentnosti

Zdroj: Európsky dvor audítorov.

9. Táto organizačná štruktúra, do ktorej je zapojených mnoho aktérov CBRN, prístup zdola nahor, kombinácia vnútroštátnych a regionálnych prístupov robia z tejto iniciatívy jedinečný mechanizmus podpory. Vlády partnerských krajín vymenúvajú „národné kontaktné miesto“ (NKM), ktoré je ich hlavným zástupcom v iniciatíve, zodpovedá za kontakt so zainteresovanými stranami CBRN na vnútroštátnej (národný tím, príjemcovia projektov a iní miestni aktéri) a medzinárodnej úrovni.

10. Centrá excelentnosti sú založené na ôsmich regionálnych sekretariátoch (pozri **prílohu III**). Regionálne sekretariáty sú platformou na podporovanie a uľahčovanie spolupráce na regionálnej a medzinárodnej úrovni. Spájajú sa s národnými kontaktnými miestami v ich regióne a poskytujú im podporu, organizujú regionálne zasadnutia za okrúhlym stolom, uľahčujú zdieľanie informácií, monitorujú v určitej miere regionálne činnosti a propagujú iniciatívu.

ROZSAH AUDITU A AUDÍTORSKÝ PRÍSTUP

11. Jedným z hlavných cieľov tohto auditu výkonnosti iniciatívy týkajúcej sa CBRN centier excelentnosti EÚ bolo následne skontrolovať opatrenia prijaté ESVČ a Komisiou na vykonanie odporúčaní z osobitnej správy č. 17/2014, ktorými boli:

- a) sústrediť finančné prostriedky EÚ v tých oblastiach, ktoré sú najrelevantnejšie pre bezpečnosť EÚ;
- b) zvýšiť kapacity regionálnych sekretariátov;
- c) zväčšiť úlohu delegácií EÚ;
- d) zapojiť partnerské krajiny do začatia a vykonávania projektov;
- e) zmenšiť časové rozpätie medzi predložením návrhov projektov a vykonávaním projektov;
- f) zlepšiť spoluprácu medzi rozhodovacími a vykonávacími orgánmi.

12. Zatiaľ čo sa náš predchádzajúci audit zamerlal na zriadenie iniciatívy, tentokrát sme rozšírili rozsah auditu a zahrnuli doň posúdenie prístupu k riadeniu rizík, vykonávanie iniciatívy v partnerských krajinách a systémy monitorovania a hodnotenia. Naším cieľom bolo zodpovedať túto otázku: Prispieva iniciatíva týkajúca sa centier excelentnosti výrazne k zmierňovaniu chemických, biologických, rádiologických a jadrových rizík s pôvodom mimo EÚ?

13. Na zodpovedanie tejto otázky sme riešili tri podotázky:

- a) Prijala Komisia a ESVČ primeraný prístup k riadeniu rizík?
- b) Bola iniciatíva v partnerských krajinách rozvinutá uspokojivo?
- c) Boli zriadené účinné systémy monitorovania a hodnotenia s cieľom určiť, posúdiť a vykazovať výsledky iniciatívy?

14. Audit sme uskutočnili v období od februára do októbra 2017. Preskúmali sme podpornú dokumentáciu a uskutočnili rozhovory so zástupcami Komisie (GR DEVCO, JRC, ECHO, NEAR a HOME), ESVČ, UNICRI, riadiacim tímom a účastníkmi 5. medzinárodného zasadnutia národných kontaktných miest v Bruseli.

15. Navštívili sme tri partnerské krajiny: Gruzínsko (jún 2017), Jordánsko a Libanon (september 2017). Tieto krajiny sú súčasťou susedstva, prioritnej oblasti iniciatívy, a v prvých dvoch sa nachádzajú regionálne sekretariáty¹⁴. Uskutočnili sme rozhovory s regionálnymi sekretariátmi, regionálnymi koordinátormi, odborníkmi technickej pomoci na mieste, národnými kontaktnými miestami, delegáciami EÚ, 15 príjemcami projektov a 3 zmluvnými dodávateľmi EÚ (realizátormi projektov). Uskutočnili sme prieskum vo všetkých regionálnych sekretariátoch (8) a na vzorke ostatných zainteresovaných strán (uvedené nižšie), aby sme získali všeobecné informácie o iniciatíve. Analyzovali sme všetky písomné odpovede, ktoré sme dostali od:

- i) regionálnych sekretariátov (odpovedalo 5 z 8);
- ii) národných kontaktných miest (odpovedalo 11 z 18);
- iii) delegácií EÚ (odpovedalo 14 z 18);
- iv) realizátorov projektov (odpovedali 6 zo 7);
- v) kontaktných miest CBRN EÚ (odpovedalo 5 z 10).

¹⁴ Regionálne sekretariáty v juhovýchodnej a východnej Európe a na Blízkom východe.

PRIPOMIENKY

Stanovenie priorít činností na základe rizík sa ešte len musí dosiahnuť

Naliehavá potreba stanoviť priority činností a výdavkov

16. S cieľom zabezpečiť najlepšie využitie obmedzených zdrojov sme v osobitnej správe č. 17/2014 odporučili prioritizovať finančné prostriedky EÚ v tých oblastiach, ktoré sú najrelevantnejšie pre bezpečnosť EÚ. Podľa GR HOME najpriamejšie CBRN riziká pre bezpečnosť EÚ sú na Blízkom východe a v krajinách Východného partnerstva¹⁵, ďalej nasledujú krajiny severnej Afriky, ktoré spolu predstavujú 20 % partnerských krajín. Napriek tomu geografické priority GR DEVCO (juhovýchodná a východná Európa, Blízky východ, severná Afrika a Sahel, atlantické pobrežie Afriky a východná a stredná Afrika) pokrývajú 70 % partnerských krajín, pričom mnohé z nich sa nepovažujú za najpriamejšie CBRN riziká pre EÚ.

17. GR DEVCO a ESVČ v skutočnosti podporujú ďalšie partnerské krajiny, aby sa pridali k iniciatíve. V dôsledku toho počet partnerských krajín rastie namiesto toho, aby sa úsilie zameralo na obmedzenejší počet krajín¹⁶. V októbri 2017 sa počet partnerských krajín zvýšil o 15 zo 43 na 58 od nášho posledného auditu (pozri prílohu IV) a záujem o iniciatívu naďalej rastie¹⁷. Vzhľadom na to, že sú zdroje obmedzené, rozširovanie územia znamená menej konečnej pomoci v priemere na krajinu.

18. V rámci osobitnej správy č. 17/2014 sme preskúmali systémy výberu a realizácie prvých 40 projektov. Porovnali sme pridelovanie financovania na projekty 1 až 40 (prvé obdobie) a na projekty 41 až 60 (druhé obdobie). Na ilustrácii 2 vidieť, že juhovýchodná a východná Európa, ktorá je pre EÚ prioritou, bola najväčším celkovým príjemcom financovania

¹⁵ Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Gruzínsko, Moldavsko a Ukrajina.

¹⁶ Etiópia, Kuvajt, Pakistan a Sierra Leone sa pripojili k iniciatíve v roku 2017 a Mongolsko sa pripojilo v marci 2018.

¹⁷ Kazachstan vyjadril záujem o zapojenie sa do iniciatívy.

projektov (21 %), ale dostala ho menej v poslednom období. Od projektu 41 je najväčším príjemcom atlantické pobrežie Afriky, ktoré okrem Maroka nie je súčasťou susedstva. Región juhovýchodnej Ázie je tretím najväčším finančným príjemcom, ale nie je jednou z najvyšších prioritných rizikových oblastí. Hoci sú riziká vyššie na Blízkom východe a v severnej Afrike a Sahele (pozri **bod 16**)¹⁸, tieto regióny (s výnimkou regiónu Rady pre spoluprácu v Perzskom zálive) dostali najnižší podiel financovania v druhom období. Celkovo dostali 13 % resp. 9 % financovania projektov. Regióny, ktoré predstavujú pre EÚ najpriamejšie CBRN riziká (pozri **bod 16**), dostali spolu 43 % celkových finančných prostriedkov vyčlenených na projekty. Projekty preto nie sú prioritované na základe rizík spojených s územnou polohou. To je v rozpore s naším predchádzajúcim odporúčaním, ktoré Komisia akceptovala.

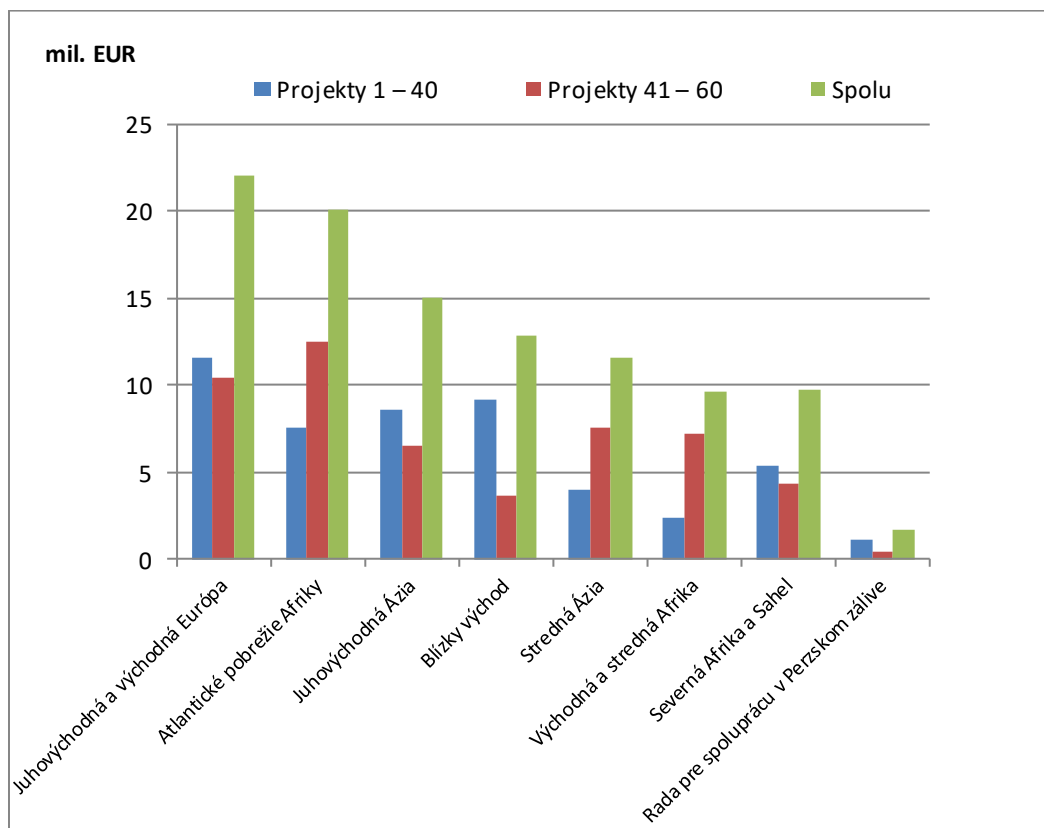
19. Na základe prístupu založeného na dopyte alebo prístupu zdola nahor¹⁹ regióny predkladajú návrhy projektov GR DEVCO. Hoci Komisia vyberá projekty na financovanie, neuplatňuje výberové kritériá založené na rizikách, aj keď sa v jej vlastnom pracovnom dokumente uvádza, že rozsiahlejšie využívanie posúdení hrozieb a rizík by bolo prospešné pre bezpečnosť EÚ²⁰. Namiesto toho sa návrhy projektov prijímajú v poradí, v akom prišli, čo, ako Komisia dúfa, podnieti súťaživosť medzi regiónmi. V skutočnosti sú finančné prostriedky iniciatívy rozložené na väčší počet partnerských krajín.

¹⁸ Štokholmský medzinárodný inštitút pre výskum mieru, ročenka 2017.

¹⁹ Partnerské krajiny (národné tímy) určujú potreby špecifické pre ich krajinu a na regionálnej úrovni prerokúvajú opatrenia, ktoré by bolo možné prijať na riešenie spoločných CBRN rizík a hrozieb.

²⁰ SWD(2017) 278 final ČASŤ 1/2, s. 13.

Ilustrácia 2 – Finančný prídelenie podľa regiónu od roku 2010 do októbra 2017

Zdroj: Európsky dvor audítorov na základe údajov vyňatých z CRIS a portálu CBRN a údajov poskytnutých JRC.

20. Okrem toho, neuprednostňujú sa nijaké tematické oblasti. Zatiaľ čo pôvodná domáca politika EÚ v oblasti CBRN²¹ bola zameraná hlavne na preventívne opatrenia, v právnom rámci IcSP²² sa nekonkretizuje, ktoré externé zmierňujúce opatrenia by sa mali prioritizovať (pripravenosť, prevencia, odhaľovanie alebo reakcia). Odborníci GR HOME a GR DEVCO však odporúčajú, aby sa ako prvý krok identifikoval a zabezpečil CBRN materiál. Našli sme len tri projekty, ktoré sa zamerali na identifikáciu CBRN zariadení a materiálov v nich. Okrem toho, len v rámci piatich projektov zo 66, čo predstavuje 9 % výdavkov, sa riešili výlučne chemické

²¹ Závěry Rady o posílení chemické, biologické, radiologické a jadrovej (CBRN) bezpečnosti v Európskej únii – akčný plán EÚ v oblasti CBRN bezpečnosti. Dokument č. 15505/1/09 REV 1, 12. novembra 2009.

²² Nariadenie (EÚ) č. 230/2014.

riziká (pozri prílohu V), hoci Spravodajské a situačné centrum EÚ (INTCEN) zastáva názor, že realizácia tejto hrozby je najpravdepodobnejšia.

21. V roku 2017 Komisia začala využívať iniciatívu na riešenie záležitostí viac spojených s bezpečnosťou, napr. boj proti terorizmu, boj proti počítačovej kriminalite, ochrana kritickej infraštruktúry, boj proti obchodovaniu s falošnými liekmi, námorná bezpečnosť a výbušniny. Vzhľadom na to, že sú zdroje iniciatívy obmedzené, Komisia plánuje financovať tieto nové činnosti z iných rozpočtových riadkov, pri súčasnom využití štruktúr centier excelentnosti. Je však stále vysoký počet opatrení, ktoré sú potrebné na riešenie tradičných CBRN rizík²³. Národné kontaktné miesta zmobilizovali svoje úsilie v oblasti CBRN a očakávajú výsledky. Rozšírenie iniciatívy o ďalšie tematické oblasti si vyžaduje dodatočnú prácu, pričom stále zostáva veľa práce v oblasti CBRN.

²³ Analogicky, 124 opatrení sa vyžadovalo od členských štátov EÚ v súvislosti s prevenciou, odhaľovaním, pripravenosťou a reakciou v prvom akčnom pláne v oblasti CBRN bezpečnosti.

Určenie potrieb a priorít partnerských krajín trvá stále príliš dlho a nie je založené na posúdeniach systémových rizík

22. JRC vypracovalo dotazník na posúdenie potrieb (DPP) pre partnerské krajiny. Otázky boli všeobecné a týkali sa tém, ako je existencia alebo neexistencia vnútroštátneho právneho rámca v partnerskej krajine, inštitucionálneho rámca, ktorým sa riadi bezpečnosť a zabezpečenie CBRN materiálov a zariadení. Koncept rizík nebol zapracovaný do metodiky JRC a neboli dostatočné usmernenia, ako identifikovať a prioritizovať riziká. Nedostatky zistené prostredníctvom dotazníku slúžia ako základ pre vypracovanie národného akčného plánu (NAP) v oblasti CBRN na zmiernenie týchto rizík.

23. Odborníci JRC pomáhali národným tímom CBRN partnerských krajín²⁴ odpovedať na otázky, ale DPP zostáva samohodnotením, ktoré uskutočňujú partnerské krajiny. Na zrealizovanie DPP a NAP Komisia odporúča, aby národné tímy zahŕňali zástupcov zo širokého spektra ministerstiev (pozri **ilustráciu 1**) a iných uznávaných kontaktných miest²⁵. Z našej analýzy vyplynulo, že národné tímy nezahŕňali systematicky odborníkov z celého spektra v oblasti CBRN.

24. Do októbra 2017 dokončilo 26 z 58 (45 %) partnerských krajín ich DPP a len 18 partnerských krajín (31 %) navrhlo NAP. Štyri partnerské krajiny tak urobili bez uplatnenia metodiky DPP (pozri **prílohu I**).

25. Jedným z dôvodov, prečo nie všetky partnerské krajiny dokončili proces DPP/NAP, je skutočnosť, že ide o dobrovoľný postup, na ktorý je potrebná politická vôľa. Ďalším dôvodom, prečo len obmedzený počet partnerských krajín dokončil DPP a NAP, je politická

²⁴ Národné tímy CBRN vo svojich krajinách koordinujú prácu a zabezpečujú výmenu informácií medzi inštitúciami, ako sú ministerstvá, agentúry a výskumné a vzdelávacie zariadenia zapojené na rôznych úrovniach do zmierňovania CBRN rizík.

²⁵ Napríklad, kontaktné miesta pre INTERPOL, Svetovú zdravotnícku organizáciu, rezolúcia č. 1540 Bezpečnostnej rady OSN, Dohovor o biologických zbraniach, Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo, Organizácia pre zákaz chemických zbraní, Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu, program na prevenciu, pripravenosť a reakciu, pokiaľ ide o prírodné a človekom spôsobené katastrofy atď.

nestabilita v niektorých partnerských krajinách, čo komplikuje plánovanie. A napokon, JRC nemohlo rýchlo odpovedať na všetky požiadavky o pomoc s DPP/NAP.

26. Rastúce požiadavky partnerských krajín na vykonanie DPP/NAP a prebiehajúce rozširovanie iniciatívy vytvárajú veľký tlak na ľudské zdroje JRC. Zdroje vyčlenené na iniciatívu sa znížili z 200 osobomesiacov v roku 2015 na 105 v roku 2017. Neschopnosť JRC vysporiadať sa s touto pracovnou záťažou viedla k značným oneskoreniam v usporiadaní pracovných seminárov. K 31. októbru 2017 bol priemerný čas čakania na pracovný seminár o DPP alebo NAP 19 mesiacov od vyplnenia žiadosti alebo účasti na predchádzajúcom seminári. Existuje riziko, že sa stratí hybná sila, ak sa DPP a NAP nevykonajú včas, čím sa ohrozí dôveryhodnosť iniciatívy.

Niektoré aspekty iniciatívy sa v partnerských krajinách vyvinuli uspokojuivo

Iniciatíva pomohla posilniť správu CBRN v partnerských krajinách a rozšíriť regionálnu spoluprácu...

27. Dvomi hlavnými úspechmi iniciatívy sú zriadenie národných tímov CBRN a iniciovanie regionálnej spolupráce. Zriadenie vnútroštátnych štruktúr trvalo dlho, čím sa oneskorilo vykonávanie činností. Do októbra 2017 ale väčšina krajín (pozri **prílohu I**) vymenovala národné kontaktné miesto a vytvorila národný tím na zabezpečenie spolupráce medzi agentúrami a zlepšenie vnútroštátnej správy CBRN. Správa sa ďalej posilňuje prostredníctvom DPP a NAP (pozri **body 22 a 24**).

28. Regionálne sekretariáty²⁶ pomáhajú partnerským krajinám s posudzovaním a riešením ich potrieb a uľahčujú koordináciu. Prispievajú k vytvoreniu CBRN siete. V osobitnej správe č. 17/2014 sme však zaznamenali, že im chýbali technické odborné znalosti. GR DEVCO vykonalo naše odporúčanie v plnom rozsahu nasadením šiestich odborníkov technickej pomoci na mieste (známi ako „OSA“, ďalej len „odborníci na mieste“) do siedmich regionálnych sekretariátov²⁷. Títo odborníci na mieste prispievajú k budovaniu správy CBRN v partnerských krajinách prostredníctvom technickej podpory národným tímom, národným kontaktným miestam a regionálnym sekretariátom. Organizujú školenia, cvičenia, uľahčujú zasadnutia národných tímov a pripravujú a zúčastňujú sa pracovných seminárov o DPP a NAP. Taktiež sa podieľajú na zlepšovaní regionálnej spolupráce formulovaním potrieb a projektov, vypracúvaním návrhov zadávacích podmienok a monitorovaním realizácie regionálnych projektov. Partnerské krajiny hodnotia miestnych odborníkov pozitívne.

29. Regionálne sekretariáty tiež zlepšili spoluprácu a koordináciu s inými medzinárodnými organizáciami²⁸ (pozri **rámcik 1**). Regionálne sekretariáty napríklad pomohli šiestim

²⁶ Regionálne sekretariáty tvorí jeden vedúci sekretariátu a jeden regionálny koordinátor UNICRI.

²⁷ Odborník na mieste pokrýva dva regióny: Severná Afrika a Sahel a Blízky východ.

²⁸ Svetová zdravotnícka organizácia, Dohovor o biologických zbraniach, Dohovor o chemických zbraniach, Interpol a Bezpečnostná rada Organizácie spojených národov.

partnerským krajinám dostať podporu od jednotky podpory vykonávania Dohovoru o biologických zbraniach.

Rámček 1 – Zvýšenie spolupráce s ostatnými medzinárodnými organizáciami

Po vypuknutí krízy s vírusom Ebola v októbri 2017 talianske predsedníctvo globálneho partnerstva G7 a CBRN centrá excelentnosti EÚ zorganizovali pracovný seminár s 11 africkými krajinami s cieľom určiť opatrenia na zmiernenie rizík v oblasti biologickej bezpečnosti a biologickej ochrany v Afrike.

Po prvýkrát boli porovnané posúdenia potrieb a akčné plány vypracované v súlade s medzinárodnými iniciatívami a záväzkami²⁹, čo umožnilo koordináciu a konsolidáciu existujúcich informácií o rôznych iniciatívach. GR DEVCO plánuje pokračovať v tomto postupe, aby doladilo opatrenia na riešenie najdôležitejších priorít v oblasti biologickej bezpečnosti a biologickej ochrany pre budúce činnosti.

30. V osobitnej správe č. 17/2014 sme uviedli, že partnerské krajiny neboli dostatočne zapojené do výberu projektov, hoci iniciatíva mala byť založená na prístupe zdola nahor.

31. Od projektu 33 (marec 2013) sa projekty prerokúvali na regionálnych zasadnutiach za okrúhlym stolom a je dvakrát viac projektov s prístupom zdola nahor³⁰ (20) ako projektov s prístupom zhora nadol (9) navrhnutých GR DEVCO (pozri **prílohu VI**). Do realizácie aspoň polovice projektov³¹ boli zapojení miestni odborníci. Naše odporúčanie, uvedené v osobitnej správe č. 17/2014, bolo vykonané v plnom rozsahu. Projektmi iniciatívy sa teraz podporuje väčšia miestna angažovanosť a kultúra konsenzu.

32. Časový rozdiel medzi návrhmi projektov a ich realizáciou, ktorý sme odporučili skrátiť, je stále veľký (pozri **prílohu VI**) – v priemere nad 18 mesiacov. Komisia nedávno zmenila prístup k určovaniu konkrétnych potrieb príjemcov, ale je príliš skoro stanoviť, do akej miery táto

²⁹ Iniciatíva týkajúca sa CBRN centier excelentnosti EÚ, medzinárodné zdravotné predpisy Svetovej zdravotníckej organizácie, rezolúcia Bezpečnostnej rady OSN č. 1540 a Dohovor o biologických zbraniach.

³⁰ Rozsah nášho auditu sa rozšíril a zahŕňal projekt 60. Na tento výpočet sme však zohľadnili všetky projekty až po projekt 66. Projekty technickej pomoci na mieste boli vyčlenené.

³¹ Bez technickej pomoci na mieste a zmlúv o dodaní zariadenia.

nová metóda urýchli začiatok projektových činností. Dospeli sme preto k záveru, že odporúčanie bolo vykonané čiastočne.

33. Regionálne akčné plány zatiaľ neexistujú. Národné akčné plány, ktoré boli dokončené, podnietili diskusie o potenciálnych regionálnych činnostiach/projektoch. Okrem toho, regionálne sekretariáty, niekedy s podporou miestnych odborníkov, zhromažďujú a konsolidujú informácie o vnútroštátnych potrebách, aby stanovili regionálne priority. Doma vyvinutý regionálny prístup sa začal objavovať v troch regiónoch ako výsledok zvýšenej dôvery a väčšej angažovanosti (pozri **rámček 2**).

Rámček 2 – Určenie regionálnych potrieb

V apríli 2016 sa národní experti zo všetkých partnerských krajín juhovýchodnej Ázie stretli po prvý raz, aby prerokovali regionálne priority (na základe analýzy DPP, NAP, predchádzajúcich/prebiehajúcich projektov a zoznamov priorít). Výsledkom zasadnutia bolo sedem návrhov regionálnych projektov. Hoci je to pozitívnym indikátorom vzrastajúcej iniciatívy, návrhy bolo potrebné značne revidovať, čo podnietilo rozhodnutie vyslať na miesto do regiónu odborníka od roku 2018.

Sekretariát juhovýchodnej a východnej Európy analyzoval existujúce NAP v regióne, predošlé návrhy projektov vrátane tých, ktoré boli zamietnuté. Taktiež vyzvali národné kontaktné miesta, aby uviedli zoznam svojich priorít. Na základe týchto informácií región prijal v roku 2016 regionálnu stratégiu so zoznamom 10 priorít. Región dokončuje zadávacie podmienky pre návrh projektu týkajúceho sa nakladania s chemickým a biologickým odpadom.

V regióne atlantického pobrežia Afriky národné kontaktné miesta posúdili, že činnosti navrhované realizátormi projektov nezodpovedali miestnym potrebám, pretože zadávacie podmienky neboli dostatočne konkrétne. Miestni odborníci boli najatí, aby zhromaždili informácie, analyzovali a definovali skutočné potreby a vypracovali návrhy projektov. Zadávacie podmienky dvoch nedávnych návrhov projektov³² boli navrhnuté na tomto základe. Týmto postupom by sa mohlo skrátiť trvanie počiatkovej fázy.

³² Preprava nebezpečného tovaru a bezpečnosť potravín.

34. Projekty dosiahli niektoré alebo všetky plánované výstupy. Mnoho projektov zahŕňalo školenia počnúc všeobecným úvodom a zvyšovaním informovanosti až po budovanie lepšej operačnej kapacity. Projekty niekedy zahŕňali študijné návštevy do členských štátov EÚ, dodávku CBRN zariadení, vypracovanie vzdelávacích materiálov, napr. príručiek, usmernení o osvedčených postupoch, metodických príručiek a vnútroštátnych plánov reakcie, a viedli k prijatiu alebo revízii právnych predpisov a nariadení (pozri **rámček 3**).

Rámček 3 – Ocenenie úspechov

Národné kontaktné miesta a vedúci regionálnych sekretariátov sú vyzývaní, aby presadzovali úspechy iniciatívy. Ocenenia centier excelentnosti prezentované na 5. výročnom zasadnutí NKM boli oslavou niektorých takýchto úspechov.

Zambia dostala cenu za najväčší národný úspech za zrevidovanie svojho vnútroštátneho právneho rámca pre riadenie CBRN rizík. Viedlo to k zmene zákona o boji proti terorizmu č. 2 z roku 2015, vytvoreniu národného centra pre boj proti terorizmu, ktoré má okrem iného zodpovednosť za odhaľovanie, kontrolu CBRN rizík a reakciu na ne.

35. Simulačné cvičenia v úrade a teréne³³ bežia pod záštitou iniciatívy a partnerské krajiny ich veľmi oceňujú³⁴ (pozri **rámček 4**). Krajiny, v ktorých sme uskutočnili prieskum, uviedli, že by boli radi, ak by sa financovalo viac cvičení v teréne (s príslušným predchádzajúcim školením), pretože ich považujú za najlepšiu formu praktického vzdelávania.

Rámček 4 – Simulačné cvičenie v úrade FALCON I

Krajiny Rady pre spoluprácu v Perzskom zálive boli posledným regiónom, ktorý sa pripojil k iniciatíve. Hoci zatiaľ nebol vypracovaný regionálny projekt, regionálny sekretariát vytvoril v regióne dynamiku zorganizovaním pracovného semináru a simulačného cvičenia v úrade vo februári 2016 so zameraním na jadrovú detekciu a reakciu financované najmä Spojenými arabskými emirátmi a Globálnou iniciatívou na boj proti jadrovému terorizmu. Prvé cvičenie tohto typu, „FALCON“, malo za cieľ

³³ Simulačné cvičenia v úrade zahŕňajú diskusie účastníkov s cieľom identifikovať a navrhnuť reakcie. Cvičeniami v teréne sa testujú operačné kapacity reagovať na CBRN nehodu.

³⁴ Napríklad projekty č. 4, 9, 17, 21, 22, 23, 33, 34, 42, 44, 46 a 47.

podporiť regionálnu spoluprácu a zdieľanie informácií a zlepšiť vnútroštátne scenáre prijaté jednotlivými krajinami³⁵. Globálna iniciatíva na boj proti jadrovému terorizmu, Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu a Svetová colná organizácia sa zúčastnili tohto podujatia ako pozorovatelia.

Druhé cvičenie je plánované v rokoch 2018 – 2019. FALCON II sa zameria najprv na budovanie kapacít odhaľovania a reakcie na radiologické hrozby a potom na simulačné cvičenia v úrade a teréne.

...ale významné prekážky stále bránia dosiahnutiu plného potenciálu iniciatívy...

36. Napriek úspechom uvedeným v predchádzajúcej časti zostávajú významné prekážky, ktoré brzdia iniciatívu v dosahovaní jej plného potenciálu vytvoriť prepojenú CBRN komunitu na vnútroštátnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni.

...v partnerských krajinách

37. Niekoľko faktorov nepriaznivo ovplyvnilo stupeň posilnenia CBRN správy a zmiernenia rizík v partnerských krajinách. Išlo o obmedzenia mandátu a právnej subjektivity národného tímu ako celku a NKM osobitne. Ďalšími prekážkami bol nedostatok členov národného tímu, politická nestabilita a nedostatok financovania. Odborníci na mieste uľahčili zasadnutia národných tímov v niekoľkých krajinách, ale táto podpora nie je dlhodobou udržateľná.

38. Národné kontaktné miesta sú kľúčovými hráčmi siete, pretože koordinujú prácu vykonanú zainteresovanými stranami CBRN v príslušných krajinách a sú národným kontaktným miestom iniciatívy. Komisia plánuje, že sa stanú vstupným bodom pre všetky záležitosti týkajúce sa CBRN. Často im však nie je prisudzovaná dostatočná dôležitosť a autorita zo strany rôznych inštitúcií, ktoré tvoria národný tím, a zo strany ich vlastných vlád.

³⁵ Spojené arabské emiráty usporiadali podujatie za účasti Jordánskeho hášimovského kráľovstva, Marockého kráľovstva, Katarského štátu, Saudskoarabského kráľovstva, Kuvajtského štátu, Ománskeho sultanátu a Bahrajnského kráľovstva.

39. Od osobitnej správy č. 17/2014 GR DEVCO vyslalo dlhodobých úradníkov regionálnej spolupráce IcSP len do štyroch delegácií EÚ³⁶ (Nairobi, Manila, Dakar a Islamabad). V prvých dvoch krajinách sú zriadené regionálne sekretariáty, zatiaľ čo v ďalších dvoch nie. Dlhodobí úradníci regionálnej spolupráce IcSP sú kontaktnými pracovníkmi pre ďalšie delegácie EÚ v regiónoch, do ktorých boli vyslaní. Ich zodpovednosti však nie sú obmedzené na CBRN záležitosti, ale zahŕňajú aj iné bezpečnostné činnosti³⁷.

40. Zapojenie delegácií EÚ do presadzovania iniciatívy a mobilizovania politickej vôle v krajine a regiónoch sa zvýšilo, ale je stále nedostatočné. Zležitosti týkajúce sa CBRN neboli systematicky začleňované do dialógu o politike a bezpečnosti a do politického dialógu. Rozsah ich informácií často závisel od prítomnosti dlhodobého úradníka regionálnej spolupráce IcSP v regióne. Delegácie EÚ neboli zapojené do záležitostí týkajúcich sa CBRN v niektorých krajinách s prioritnými regiónmi. Celkovo zastávame názor, že ESVČ a Komisia čiastočne vykonali naše predchádzajúce odporúčanie.

...alebo v regióne a vo svete

41. Z našej prierezovej analýzy vyplynulo, že pri väčšine projektov nebola regionálna spolupráca stanovená ako primárny cieľ, pretože všetky partnerské krajiny chcú riešiť najprv svoje národné potreby. Hoci je jasná potreba dosiahnuť vyváženosť medzi rozvojom vnútroštátnych kapacít zmierňovania CBRN rizík a posilňovaním regionálnej spolupráce, pomer celoštátnych činností k regionálnym medzi projektmi, ku ktorým sme mali dostatok informácií, bol 70:30.

42. Posilnenie CBRN sietí na vnútroštátnej a regionálnej úrovni je kľúčovou požiadavkou na zabezpečenie primeranej reakcie v prípade nehody s CBRN látkami. Cieľom iniciatívy je pomôcť partnerským krajinám s kooperáciou a spoluprácou. Interakcia medzi regiónmi však nebola častá. Regionálne zasadnutia za okrúhlym stolom (pozri **ilustráciu 1** a **prílohu I**), kde

³⁶ Pozícia dlhodobého úradníka regionálnej spolupráce IcSP prideleného do Ammánu bola presunutá na GR NEAR.

³⁷ Napríklad boj proti terorizmu, ochrana kritickej infraštruktúry a boj proti nezákonnému obchodovaniu.

sa prerokujú projekty, sa vo všeobecnosti konajú dvakrát za rok, ale národní experti sú pozývaní len raz ročne, čím sa obmedzujú prítomné odborné znalosti. GR DEVCO tiež organizuje ročné zasadnutie samotných vedúcich regionálnych sekretariátov. Národné kontaktné miesta a odborníci na mieste uviedli, že je potrebné, aby sa konali pravidelnejšie regionálne zasadnutia, pozývali sa medzinárodní odborníci, organizovali sa informačné pracovné semináre/školenia a konalo sa viac simulačných cvičení v úrade a teréne.

43. V súčasnosti neexistuje diskusné fórum alebo priestor na zdieľanie usmernení, osvedčených postupov, štúdií či ponaučení získaných od medzinárodných organizácií alebo z projektov financovaných EÚ v rámci iných programov (napríklad Predchádzanie a boj proti trestnej činnosti, 7. rámcový program v oblasti výskumu a technického rozvoja, Fond pre vnútornú bezpečnosť – Polícia a Horizont 2020) v oblasti CBRN v partnerských krajinách.

...pri skúmaní iných možností financovania

44. Budúcnosť iniciatívy závisí do veľkej miery od realizácie národných akčných plánov. V NAP je uvedený zoznam mnohých opatrení (príklady pozri v **prílohe V**), ktoré nemožno vykonať v plnom rozsahu využitím len štátnych rozpočtov a zdrojov iniciatívy, zatiaľ čo existujú aj iné zdroje financovania a možno ich využiť, napr. nástroj európskeho susedstva, Európsky rozvojový fond alebo nástroj spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti.

45. NAP je kľúčovým dokumentom na uľahčenie koordinácie darcov v oblasti CBRN a tým k nasmerovaniu ďalších zdrojov na budovanie vnútroštátnych kapacít (pozri **rámček 5**).

Rámček 5 – Vypracovanie národného akčného plánu Gruzínska

V roku 2015 Gruzínsko prijalo svoj národný akčný plán CBRN na roky 2015 – 2019. Hoci nebol vypracovaný pomocou posúdenia potrieb v rámci iniciatívy, NAP Gruzínska bol prijatý ako jeden z prvých spomedzi partnerských krajín.

Zahŕňa 30 priorít a 118 konkrétnych opatrení. Medzirezortná koordinačná rada Gruzínska zasadá každoročne, aby prerokovala vykonávanie NAP. Na toto podujatie sa pozývajú aj darcovia.

Hlavným výsledkom osobitného koordinačného zasadnutia darcov v novembri 2017 bol dokument s posúdením potrieb zostavený gruzínskou stranou, ktorý by mal pomôcť darcom, vrátane EÚ, pri plánovaní ich pomoci v oblasti CBRN. Dva členské štáty EÚ ponúkli pomoc s rýchlou zdravotnou

pomocou/civilnou ochranou a školenie pre vojenské jednotky CBRN. Okrem toho, veľký darca mimo EÚ ohlásil, že celá budúca pomoc týkajúca sa CBRN Gruzínsku bude zosúladená s NAP.

46. EÚ môže hrať významnú úlohu pri určovaní ďalších zdrojov financovania. Môže ísť o CBRN témy, ako napr. bezpečnosť potravín, biologická bezpečnosť, biologická ochrana, chemické znečistenie, bezpečnostné normy, právne rámce CBRN pri projektoch financovaných v tradičných sektoroch rozvoja (napr. poľnohospodárstvo, životné prostredie, zdravotníctvo, súdnictvo). Delegácie EÚ z prieskumu sa však nesnažili nájsť dodatočné finančné prostriedky na činnosti v oblasti CBRN.

47. Veľká väčšina delegácií EÚ z prieskumu uviedla, že sa zasadnutia koordinácie darcov s členskými štátmi EÚ zatiaľ neuskutočnili.

48. Napriek tomu, že je susedstvo prioritnou oblasťou iniciatívy a EÚ vo všeobecnosti, GR NEAR sa do dnešného dňa angažuje v obmedzenej miere. Väčšia interakcia GR DEVCO s ostatnými generálnymi riaditeľstvami Komisie, napríklad GR NEAR a GR ECHO, by tiež uľahčila napraviť zistené nedostatky, ktoré iniciatíva nedokáže riešiť.

Neprimerané monitorovanie a hodnotenie

49. Iniciatíva by mala zverejniť dosiahnuté výsledky s cieľom nasmerovať budúce strategické a operačné voľby a vytvoriť mieru záujmu a politickej angažovanosti potrebnej na jej úspech.

50. Hoci má GR DEVCO celkovú zodpovednosť za monitorovanie iniciatívy, spolieha sa na potrebnú spätnú väzbu od iných zainteresovaných strán. Zhromažďujú informácie, monitorujú a hodnotia činnosti informácie prostredníctvom:

- a) webového portálu CBRN centier excelentnosti („portál“);
- b) zasadnutí riadiaceho výboru s realizátormi projektov;
- c) koordinačných výborov s ESVČ, JRC, UNICRI, riadiacim tímom a odborníkmi na mieste;
- d) správ UNICRI, riadiaceho tímu, odborníkov na mieste a realizátorov projektov;
- e) monitorovacích návštev na mieste zameraných na výsledky;

f) hodnotiacich správ JRC.

Portál: potenciálny nástroj na poskytovanie informácií a monitorovanie

51. Portál je webová platforma s obmedzeným prístupom, ktorý by podľa GR DEVCO mal obsahovať celú projektovú dokumentáciu. Jeho cieľom je aj informovať zainteresované strany o plánovaných činnostiach, uverejňovať zápisnice z kľúčových zasadnutí a zoznamy kontaktov. Uverejnené informácie sú však sporadické, neúplné, zle štruktúrované a nie sú ľahko prístupné v užívateľsky dostupnom formáte (alebo pre mobily). JRC je zodpovedné za správu portálu, ale spolieha sa na GR DEVCO, ktoré poskytuje projektovú dokumentáciu. V súčasnosti portál nenapĺňa svoj potenciál byť operačným a riadiacim nástrojom (pozri **prílohu VII**) alebo ako diskusné fórum (pozri **bod 43**).

52. Realizátori projektov sa spoliehajú na portál, aby sa ponaučili z predchádzajúcich projektov. Vzhľadom na to, že je portál neúplný a neobsahuje zoznam výstupov projektov, realizátori projektov nemajú systematický prístup k týmto informáciám. To viedlo k určitej duplicite činností. Napríklad niektoré programy úvodných školení o CBRN sa zopakovali v rámci niekoľkých projektov bez opätovného využitia podobných materiálov, ktoré boli už vypracované, čím sa mohli znížiť náklady na projekty.

Iné monitorovacie nástroje

53. GR DEVCO, JRC, regionálne sekretariáty a národné kontaktné miesta ani systematicky nezhrmažďovali a nekonsolidovali informácie nikde mimo portálu. Vysoký počet zapojených aktérov, zlé vedenie záznamov a neúplné informácie o projektoch komplikujú a zhoršujú prehľad Komisie, monitorovanie a hodnotenie projektov.

54. GR DEVCO následne kontrolovalo projektové činnosti na zasadnutiach riadiaceho výboru. Zlé vedenie záznamov zo strany GR DEVCO nám však zabránilo potvrdiť, že sa konali pravidelné zasadnutia a že zmluvné záväzky boli dodržané.

55. V našej osobitnej správe č. 17/2014 sme odporučili zlepšiť spoluprácu medzi rozhodovacími a vykonávacími orgánmi, napríklad prostredníctvom obnovenia koordinačného výboru. Tieto zasadnutia boli obnovené v roku 2014 a zvyčajne sa konajú dvakrát za rok. Uľahčujú riadenie iniciatívy poskytovaním celkového prehľadu o činnostiach

vykonávaných rôznymi kľúčovými aktérmi³⁸. Toto odporúčanie, uvedené v našej predchádzajúcej osobitnej správe č. 17/2014, považujeme za vykonané v plnom rozsahu.

56. GR DEVCO tiež monitoruje výsledky na základe kontrol na mieste, ktoré vykonávajú externí odborníci. V čase konania nášho auditu bolo dokončených len šesť monitorovacích správ zameraných na výsledky za 60 projektov vykonaných v rámci iniciatívy, pričom jedna z týchto správ bola technickou pomocou na mieste. Monitorovacie návštevy zamerané na výsledky neboli vykonané za projekty realizované JRC, hoci ich samé JRC nemôže hodnotiť.

Hodnotenie výsledkov nie je uspokojivé

57. Absencia jasných, dobre definovaných cieľov spolu s chýbajúcimi relevantnými ukazovateľmi účinku/dosahu na úrovni iniciatívy aj na úrovni projektov³⁹ znemožnili posúdiť výsledky z hľadiska zlepšenia kapacít na zmierňovanie a pripravenosť na CBRN riziká a hrozby. Okrem toho nebolo možné zmerať výsledky iniciatívy, pretože výstupy a dosah projektov neboli prepojené na celkové ciele.

58. JRC zodpovedá za všetky hodnotenia projektov, ale od septembra 2016 externalizuje väčšinu hodnotení projektov externým odborníkom. Všetky hodnotenia boli administratívne a spoliehali sa na vstupy JRC. Zistili sme, že jedna tretina hodnotení nebola dokončená, pretože nebola dostatočne dostupná projektová dokumentácia (pozri **bod 51**).

59. Napriek tomu, že boli hodnotenia administratívne, konečné hodnotenia trvali v priemere 19 mesiacov od uverejnenia záverečných správ (a dokonca ešte dlhšie od dokončenia projektov). Hodnotenia v polovici trvania boli ukončené, až keď boli projekty takmer

³⁸ GR DEVCO, ESVČ, odborníci na mieste, UNICRI a riadiaci tím.

³⁹ Takmer za 70 % projektov.

dokončené. Odporúčania, ak boli vyjadrené, boli často zbytočné, pretože bolo príliš neskoro na ich uplatnenie⁴⁰.

60. Skutočnosť, že väčšina projektov je samotnými činnosťami, ktoré sa neopierajú o dlhodobý plán, nevedie k ich udržateľnosti. Veľkej väčšine projektov, ktoré sme preskúmali, chýbali ustanovenia o zabezpečení udržateľnosti účinkov. Aj keď sa v rámci niektorých projektov poskytlo špecialistom prvého zásahu CBRN zariadenie, mnohým partnerským krajinám chýbalo základné zariadenie, takže často boli vykonávané činnosti príliš pokročilé vzhľadom na ich technické kapacity. Keďže CBRN nie je najvyššou prioritou, vnútroštátne financovanie je obmedzené, čo ohrozuje pokračovanie v dosiahnutých výsledkoch. Len niekoľko školiacich aktivít – vrátane školení pre školiteľov – pokračuje po skončení projektu.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA

61. Iniciatíva je najväčším vonkajším programom EÚ v oblasti občianskej bezpečnosti. Tento koncept je jedinečným regionálnym a medziagentúrnym prístupom, do ktorého je zapojených mnoho aktérov (pozri **body 8 až 10**). Celkovo je iniciatíva jedným z hlavných nástrojov na zmierňovanie CBRN hrozieb a rizík s pôvodom mimo EÚ (bod 4). Dospeli sme k záveru, že iniciatíva prispela k zmierňovaniu CBRN hrozieb, ale zostáva mnoho výziev (pozri **body 16 až 60**).

62. Komisia a ESVČ vykonali v plnom rozsahu tri zo šiestich odporúčaní uvedených v našej osobitnej správe č. 17/2014 a čiastočne vykonali dve z nich (**príloha II a body 11, 16 až 21, 28, 30 až 32, 39 až 40 a 55**). Partnerské krajiny sú teraz viac zapojené do iniciatívy a vykonávania projektov, organizácia na regionálnej úrovni sa posilnila a spolupráca medzi orgánmi s rozhodovacou právomocou a vykonávacími orgánmi sa zlepšila. Hoci sa zaznamenal istý pokrok, úloha delegácií EÚ a rýchlosť realizácie projektov stále nie sú

⁴⁰ Napríklad v záverečnom hodnotení projektu č. 6 sa odporúča „zlepšiť riadenie času a finančných zdrojov. Ak sú zdroje nedostatočné, identifikovať to dostatočne skoro v rámci dohľadu nad projektom“. V *ex post* hodnotení projektu č. 22 sa odporúča „rozšíriť definície disciplín núdzovej reakcie na širšiu základňu zainteresovaných strán, aby boli zahrnutí aj poskytovatelia zdravotníckych služieb“.

uspokojivé (**body 27 až 48**). Jedno z našich predchádzajúcich odporúčaní, v ktorom sa navrhovalo sústrediť finančné prostriedky EÚ v tých oblastiach, ktoré sú najrelevantnejšie pre bezpečnosť EÚ a ktoré Komisia akceptovala, nebolo vykonané (**body 16 až 21**).

63. Úspech iniciatívy závisí od schopnosti prispôbiť sa a riešiť hlavné výzvy, ktorým teraz čelí. Odporúčania, ktoré nasledujú, sú vypracované tak, aby riešili nedostatky zistené počas auditu, a majú za cieľ posilniť a udržať iniciatívu.

64. Primeraný prístup k riadeniu rizík súvisiacich s činnosťami iniciatívy zatiaľ nebol vypracovaný pre iniciatívu ako celok, pre fázu výberu projektov a pre určenie potrieb partnerských krajín (**body 18 až 23**).

65. Komisia poskytuje partnerským krajinám nástroje a metodiku, aby im pomohla posúdiť ich vlastné potreby a vypracovať národné akčné plány na zmiernenie CBRN rizík (pozri **body 22 a 23**). Neposkytuje však dostatočné usmernenia, ako by sa riziká mali identifikovať a prioritizovať (pozri **bod 23**). Napriek tomuto nedostatku dotazníky na posúdenie potrieb a národné akčné plány sú stále kľúčovými zložkami iniciatívy. Komisia však nemôže dostatočne rýchlo reagovať na žiadosti všetkých partnerských krajín o pomoc s určovaním ich potrieb a stanovením priorít, čo predstavuje riziko značného oneskorenia pri vypracovaní dotazníkov aj akčných plánov (pozri **bod 26**).

Odporúčanie 1

Stanovenie priorít na základe posúdenia systémových rizík

Komisia a ESVČ by mali:

- a) vykonať spoločnú analýzu EÚ na určenie externých CBRN rizík pre EÚ s cieľom ucelene prepojiť interné a externé opatrenia.

Komisia by mala:

- b) začleniť posúdenia systémových rizík do posúdenia potrieb a metodík národných akčných plánov;
- c) reagovať rýchlo na žiadosti všetkých partnerských krajín o pomoc s dokončením ich posúdenia potrieb a národných akčných plánov.

Cieľový dátum vykonania: jún 2019.

66. Niekoľko aspektov iniciatívy bolo vyvinutých v partnerských krajinách navyše k zlepšeniam vyplývajúcim z našich predchádzajúcich odporúčaní. Iniciatíva podporuje kultúru bezpečnosti a spolupráce (pozri **body 22 a 31**). Národné tímy CBRN boli vymenované vo väčšine partnerských krajín. Projektmi sa dosiahla väčšina ich výstupov; zainteresované strany obzvlášť ocenili budovanie operačných kapacít (pozri **body 34 až 35**).

67. Regionálna spolupráca bola iniciovaná, ale stále chýba, pretože partnerské krajiny nie sú v dostatočnej interakcii a najprv chcú riešiť svoje národné potreby (pozri **body 33, 41 až 43**).

Odporúčanie 2

Posilnenie regionálneho rozmeru iniciatívy

Komisia by mala zvýšiť počet regionálnych činností, napr. simulačných cvičení v teréne a úrade.

Cieľový dátum vykonania: december 2019.

68. Od našej predchádzajúcej správy č. 17/2014 sa zapojenie delegácií EÚ do iniciatívy zlepšilo. Neboli však dostatočne aktívne v presadzovaní iniciatívy a mobilizovaní politickej vôle (pozri **body 39 a 40**). Záležitosti týkajúce sa CBRN neboli systematicky začleňované do dialógu o politike a bezpečnosti a do politického dialógu.

Odporúčanie 3

Viac posilniť úlohu delegácií EÚ v iniciatíve

Komisia a ESVČ by spoločne mali:

- a) prideliť zodpovednosti v oblasti CBRN vymenovaným kontaktným miestam a/alebo dlhodobým úradníkom regionálnej spolupráce IcSP vo všetkých delegáciách EÚ;
- b) začleniť CBRN do dialógu o politike a bezpečnosti a do politického dialógu.

Cieľový dátum vykonania: december 2018.

69. Interakcia generálnych riaditeľstiev Komisie s komunitou darcov bola obzvlášť v otázke potenciálne dostupného financovania obmedzená (pozri **body 44 až 48**).

Odporúčanie 4

Určiť potenciálne synergie a ďalšie dostupné zdroje financovania

GR DEVCO a ESVČ by mali spolupracovať s ostatnými relevantnými generálnymi riaditeľstvami Komisie, a to najmä s GR NEAR, ako aj s ostatnými darcami, aby určili potenciálne synergie a ďalšie dostupné zdroje financovania, ktoré by sa mohli lepšie využiť na podporu činností v oblasti CBRN.

Cieľový dátum vykonania: jún 2019.

70. Monitorovanie a hodnotenie zo strany Komisie bolo neprimerané z dôvodu neúplných a sporadických informácií, zlého vedenia záznamov a nedostatočnej angažovanosti partnerských krajín (pozri **body 51 až 60**). Absencia jasných cieľov, príslušných ukazovateľov a údajov zozbieraných na mieste zabránila posúdeniu účinkov a vplyvu projektov a iniciatívy ako celku.

Odporúčanie 5

Zvýšiť zodpovednosť a zviditeľnenie činností a výsledkov prostredníctvom lepšieho monitorovania a hodnotenia.

Komisia by mala:

- a) preformulovať všeobecné ciele iniciatívy do konkrétnejších cieľov, ktoré možno použiť na úrovni projektov, čo umožní merať výsledky od úrovne projektov po vnútroštátnu, regionálnu úroveň a úroveň iniciatívy;
- b) definovať ukazovatele účinku a dosahu, čo umožní posúdiť účinnosť iniciatívy na základe stanovených cieľov.

Cieľový dátum vykonania: december 2019.

71. Webový portál CBRN má značný potenciál ako operačná databáza pre vykonávanie a riadenie činností iniciatívy, ale zatiaľ nie je účinným, úplným, aktuálnym a štruktúrovaným zoznamom činností, získaných ponaučení a osvedčených postupov (pozri **body 51 až 59**).

Odporúčanie 6**Prepracovať webový portál, aby umožňoval jednoduchý prístup k všetkým informáciám o činnostiach iniciatívy**

Komisia by mala zabezpečiť, aby:

- a) všetky relevantné informácie boli dostupné na webovom portáli s primeranými úrovňami schválenia prístupu;
- b) osvedčené postupy a usmernenia boli dostupné prostredníctvom portálu CBRN.

Cieľový dátum vykonania: december 2018.

Túto správu prijala komora III, ktorej predsedá Karel PINXTEN, člen Dvora audítorov, v Luxemburgu na svojom zasadnutí dňa 24. apríla 2018.

Za Dvor audítorov

Klaus-Heiner LEHNE
predseda

Iniciatíva v číslach

Obdobie	2009 – 2013	2014 – 2017	2020
Rozpočet	109 mil. EUR Ročný priemer = ± 22	76 mil. EUR Ročný priemer = ± 19	130 mil. EUR
Pridelené	97 mil. EUR na projekty		
	41 mil. EUR na pomoc (budovanie kapacít a správa)		

Zdroj: Európsky dvor audítorov na základe CRIS.

8 regiónov a 58 partnerských krajín v októbri 2017

Počet	APA	SAS	JVVE	BV	GCC	VSA	SÁ	JVÁ	Spolu
Partnerské krajiny	10	6 (+1)	10	3	3	11	5	10	58
NKM	10	6	10	3	3	11	5	9	57
Národné tímy	10	1	9	3	0	10	3	8	46
Zasadnutia za okrúhlym stolom	12	7	14	9	5	9	6	13	Nevzťahuje sa
Dokončené dotazníky na posúdenie potrieb	6	1	4	2	1	5	3	4	26
Dokončené národné akčné plány	4	0	3	1	0	4	0	6	18

Zdroj: Európsky dvor audítorov na základe dokumentov JRC, správ technickej pomoci na mieste, zápisníc zo zasadnutí za okrúhlym stolom a CRIS.

Kontrola prijatia odporúčaní uvedených v osobitnej správe č. 17/2014

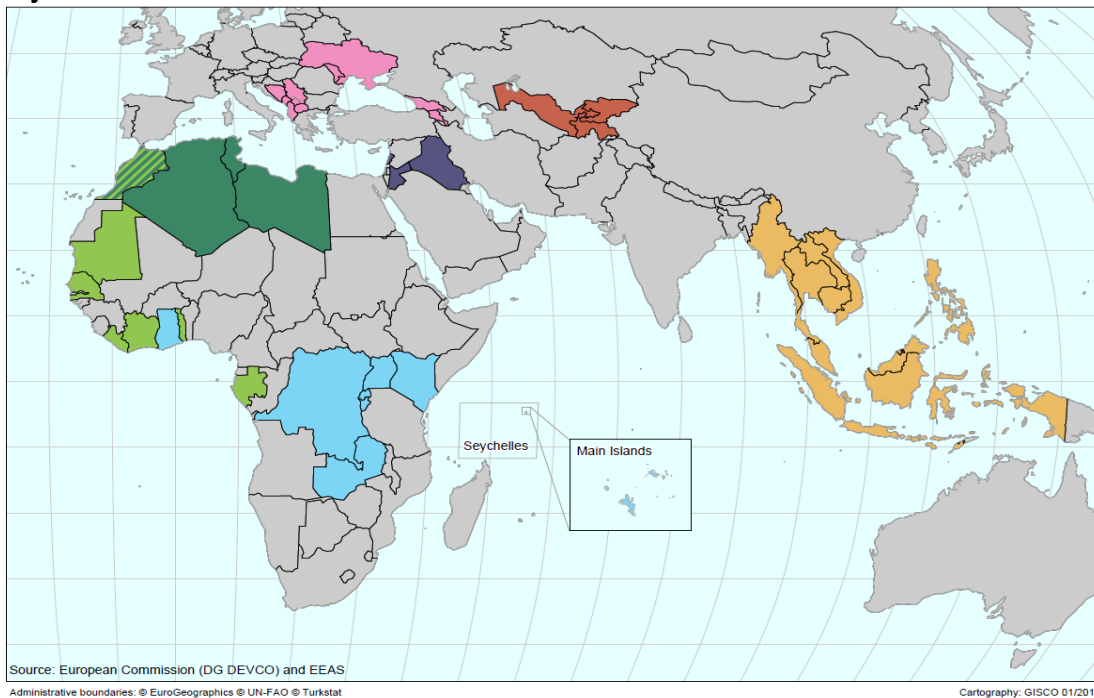
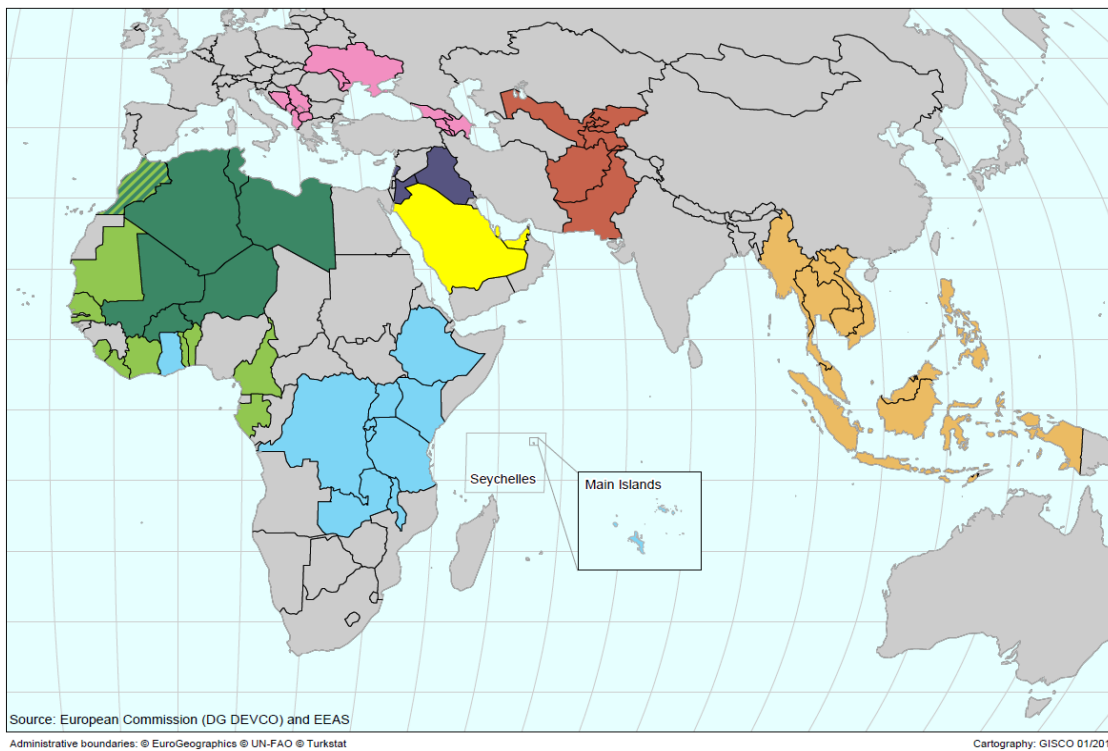
Odporúčania	Súčasný stav	Odkaz v texte
Sústrediť finančné prostriedky EÚ v tých oblastiach, ktoré sú najrelevantnejšie pre bezpečnosť EÚ, aby sa dosiahol čo najpriamejší prínos.	Nevykonané	Body 16 až 21
Zvýšiť kapacity regionálnych sekretariátov doplnením technických odborných znalostí.	Vykonané v plnom rozsahu	Bod 28
Zväčšiť úlohu delegácií EÚ, a to najmä v krajinách, v ktorých bol zriadený regionálny sekretariát.	Čiastočne vykonané	Body 39 až 40
Prijať opatrenia zamerané na zapojenie partnerských krajín nielen do začatia projektov, ale aj do ich vykonávania. To by zvýšilo ich zodpovednosť za opatrenia a zabezpečilo ich udržateľnosť.	Vykonané v plnom rozsahu	Body 30 až 31
Pokračovať v úsilí o zdokonaľovanie postupov s cieľom zmenšiť časové rozpätie medzi predložením návrhov projektov a vykonávaním projektov.	Čiastočne vykonané	Bod 32
Zlepšiť spoluprácu medzi rozhodovacími a vykonávacími orgánmi, napríklad prostredníctvom obnovenia koordinačného výboru.	Vykonané v plnom rozsahu	Bod 55

Zdroj: Európsky dvor audítorov.

Príloha III**Príloha III – Regionálne sekretariáty a partnerské krajiny v októbri 2017**

Skratka	Región	Zapojené krajiny
JVÁ	Juhovýchodná Ázia	Brunej, Kambodža, Indonézia, Laos, Malajzia, Mjanmarsko, Filipíny, Singapur, Thajsko, Vietnam
APA	Atlantické pobrežie Afriky	Benin, Kamerun, Pobrežie Slonoviny, Gabon, Libéria, Mauritánia, Maroko, Senegal, Sierra Leone, Togo
SAS	Severná Afrika a Sahel	Alžírsko, Burkina Faso, Líbya, Mali, Maroko, Niger, Tunisko
JVVE	Juhovýchodná a východná Európa	Albánsko, Arménsko, Azerbajdžan, Bosna a Hercegovina, Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko, Gruzínsko, Moldavsko, Čierna Hora, Srbsko, Ukrajina
SÁ	Stredná Ázia	Afganistan, Kirgizsko, Pakistan, Tadžikistan, Uzbekistan
BV	Blízky východ	Irak, Jordánsko, Libanon
VSA	Východná a stredná Afrika	Burundi, Konžská demokratická republika, Etiópia, Ghana, Keňa, Malawi, Rwanda, Seychely, Uganda, Zambia
GCC	Rada pre spoluprácu v Perzskom zálive	Spojené arabské emiráty, Katar, Saudská Arábia

Zdroj: Európsky dvor audítorov na základe GR DEVCO a ESVČ.

Územné rozloženie iniciatívy**V januári 2014****V októbri 2017**

Znázornené hranice a názvy a označenia použité na týchto mapách nevyjadrujú oficiálnu podporu ani súhlas zo strany Európskej únie.

Vysvetlivky:

■ APA: Atlantické pobrežie Afriky	■ GCC: Rada pre spoluprácu v Perzskom zálive	■ JVÁ: Juhovýchodná Ázia
■ SÁ: Stredná Ázia	■ BV: Blízky východ	■ JVVE: Juhovýchodná a východná Európa
■ VSA: Východná a stredná Afrika	■ ZAS: Severná Afrika a Sahel	

Príklady CBRN priorít vyňaté z národných akčných plánov štyroch partnerských krajín

POBREŽIE SLONOVINY

CBRN

- 1 Zlepšiť kapacity nakladania s chemickým odpadom

CBRN

- 2 Zlepšiť opatrenia na prevenciu infekčných chorôb
- 3 Zlepšiť kapacity nakladania so zdravotníckym alebo biologickým odpadom vrátane jeho prepravy a spaľovania
- 4 Zlepšiť opatrenia v oblasti biologickej bezpečnosti v laboratóriách, nemocniciach a výskumných strediskách
- 5 Zlepšiť riadenie rizík súvisiacich s potravinami a liekmi a predchádzať rizikám súvisiacich s geneticky modifikovanými organizmami

CB

- 6 Zlepšiť kapacity nakladania s rádioaktívnym odpadom

CBRN

- 7 Zriadiť CBRN tímy prvej reakcie na núdzové situácie

- 8 Zriadiť subregionálne CBRN školiace stredisko

LIBANON

CBRN

- 1 Posilniť právny rámec týkajúci sa chemickej bezpečnosti a reakcie na nehody
- 2 Klasifikácia a posúdenie rizík vysokorizikových chemických zariadení
- 3 Zmapovať vnútroštátne orgány zaoberajúce sa úlohami chemickej bezpečnosti

CBRN

- 4 Posilniť právne predpisy v oblasti biologickej bezpečnosti a vydávania licencií
- 5 Zlepšiť posúdenie bezpečnosti a rizík, ktoré predstavujú biologické materiály a zariadenia
- 6 Modernizovať výcvik a zariadenia na odhaľovanie a analýzu biologických látok

CBRN

- 7 Zriadiť vnútroštátnu inštitúciu zodpovednú za jadrovú bezpečnosť
- 8 Zlepšiť ochranu rádiologických a jadrových informácií a kybernetickú bezpečnosť
- 9 Zvýšiť fyzickú ochranu rádiologických a jadrových materiálov

CBRN

- 10 Posilniť a testovať národný núdzový plán pre CBRN nehody
- 11 Zrealizovať CBRN školiaci program pre špecialistov prvého zásahu
- 12 Vykonať súpis CBRN zariadení a kritickéj infraštruktúry

LAOSKÁ
ĽUDOVODEMOKRATICKÁ
REPUBLIKA

CBRN

- 1 Aktualizovať právny rámec o chemikáliách v súlade s medzinárodnými štandardmi
- 2 Vypracovať vnútroštátny klasifikačný systém a súpis nebezpečných chemických látok
- 3 Zvýšiť kapacity na odhaľovanie a monitorovanie chemikálií na hraniciach a dovážaných výrobkov
- 4 Zvýšiť kapacity laboratórií

CBRN

- 5 Zrevidovať existujúce právne predpisy tak, aby pokrývali všetky aspekty zmiernenia biologických rizík a boli zosúladené s nedávno podpísanými medzinárodnými dohodami
- 6 Posilniť kapacity dohľadu a odhaľovania na hraniciach
- 7 Zvýšiť kapacity laboratórií

CBRN

- 8 Posilniť ľudské zdroje pre vypracúvanie a vykonávanie zákona o jadrových materiáloch
- 9 Zriadiť úrad jadrového dozoru
- 10 Zaviesť systém licencií a súpisu rádioaktívnych materiálov a zariadení

CBRN

- 11 Objasniť, ktorý vnútroštátny orgán zodpovedá za príslušné úlohy zmiernenia CBRN rizík vrátane reakcie na CBRN
- 12 Uskutočniť kampane zvyšovania povedomia verejnosti o zdraví, zabezpečiť informovanosť vo vidieckych a odľahlých oblastiach

GRUZÍNSKO

CBRN

- 1 Zosúladiť vnútroštátne právne predpisy s dohovorom o chemických zbraniach
- 2 Zmapovať vysokorizikové chemikálie vzbudzujúce obavy
- 3 Zabezpečiť bezpečné nakladanie s nebezpečnými chemikáliami s vplyvom na životné prostredie a ľudské zdravie

CBRN

- 4 Posilniť pripravenosť verejnosti na biologické nehody
- 5 Zaviesť vnútroštátne normy a postupy v oblasti biologickej bezpečnosti a biologickej ochrany
- 6 Zabezpečiť zosúladenie s požiadavkami a záväzkami vyplývajúcimi z medzinárodných zdravotných predpisov Svetovej zdravotníckej organizácie, Svetovej organizácie pre zdravie zvierat, Dohovoru o biologických zbraniach a rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 1540

CBRN

- 7 Usporiadať vnútroštátne a cezhraničné simulačné cvičenia v úrade a teréne
- 8 Postupy pre zariadenia odhaľovania rádiologických materiálov, meracie zariadenia, osobné ochranné prostriedky
- 9 Vypracovať štandardné operačné postupy pre koordinovanú reakciu na nehody a systémy núdzových operácií

CBRN

- 10 Posilniť celonárodnú koordináciu medzi agentúrami

Zoznam projektov

Č.	Názov projektu	Rozpočet (EUR)	Región	Zdola nahor	Vyjadrenie nápadu	Dátum začiatku	Dátum ukončenia	Pokryté oblasti CBRN
66	MEDISAFE – Boj proti nelegálnemu obchodovaniu a zvýšenie bezpečnosti liekov vo východnej a strednej Afrike	Pripravuje sa	VSA	Hybridný:				CB
65	Zlepšenie nakladania s chemickým a biologickým odpadom v krajinách strednej Ázie a zmiernenie bezpečnostných rizík	3 000 000	SÁ	Áno	2. 6. 2016			CB
64	EU P2P – Program kontroly vývozu položiek s dvojakým použitím 2017	3 000 000	SAS, JVVE	Nie				RN
63	Poskytnutie špeciálneho CBRN zariadenia na školenie zamestnancov zodpovedných za hraničnú kontrolu	1 000 000	SAS	Áno	Týka sa P 55			CBRN
62	Technická podpora na mieste centráram excelentnosti CBRN	Pripravuje sa	JVÁ	Nevzťahuje sa				CBRN
61	Riadne nakladanie s chemikáliami a ich príslušným odpadom v juhovýchodnej Ázii (SEACHEM)	2 999 815	JVÁ	Áno	3. 4. 2014	1. 9. 2017	1. 9. 2020	C
60	Podpora centier excelentnosti vo východnej a strednej Afrike v oblasti jadrovej bezpečnosti	3 500 000	VSA	Áno		8. 11. 2016	7. 11. 2019	RN
59	Posilnenie regionálneho sekretariátu CBRN centra excelentnosti pre región Rady pre spoluprácu v Perzskom zálive	285 000	GCC	Nevzťahuje sa		15. 9. 2015	14. 9. 2016	CBRN
58	Poskytnutie špeciálneho CBRN forenzného zariadenia v regióne CE JVVE	1 871 115	JVVE	Áno	8. 4. 2014 týka sa P 57	15. 1. 2017	30. 4. 2018	CBRN
57	Posilnenie forenzných kapacít na mieste činu pri vyšetrovaní CBRN nehôd v centrách excelentnosti regiónu juhovýchodnej a východnej Európy	1 399 670	JVVE	Áno	8. 4. 2014		14. 1. 2020	CBRN
56	Technická pomoc na mieste 2 Technická pomoc na mieste sekretariátom chemických, biologických, rádiologických a jadrových centier excelentnosti v Alžírii a Taškente	2 130 250	SÁ, SAS	Nevzťahuje sa			10. 11. 2019	CBRN
55	Posilnenie cezhraničnej kapacity na kontrolu a odhaľovanie CBRN látok	3 500 000	SAS, APA	Áno	2. 7. 2013		30. 9. 2019	CBRN
54	Budovanie kapacít zdravotníckej pripravenosti a reakcie na CBRN nehody	2 999 965	BV	Áno	26. 2. 2014		17. 7. 2019	CBRN
53	Posilnenie vnútroštátneho právneho rámca a poskytnutie špecializovaného školenia o biologickej bezpečnosti a biologickej ochrane v krajinách strednej Ázie	5 000 000	SÁ	Áno	25. 3. 2015	22. 12. 2015	21. 12. 2018	B
52	Poskytnutie špeciálneho CBRN zariadenia prvej reakcie v regióne CE JVVE	1 697 563	JVVE	Áno	10. 7. 2013 týka sa P 44	11. 12. 2015	10. 6. 2018	CBRN
51	Technická pomoc na mieste sekretariátom chemických, biologických, rádiologických a jadrových centier excelentnosti v Gruzínsku, Keni a Maroku	2 969 700	JVVE, SÁ, APA	Nevzťahuje sa		15. 9. 2015	14. 9. 2018	CBRN
50	Poskytnutie špeciálneho zariadenia na zvýšenie CBRN pripravenosti a schopnosti reakcie	2 634 042	APA, VSA	Áno	1. 4. 2014	1. 10. 2015	30. 6. 2019	CBRN
49	Jeden zdravotnícky projekt v Pakistane	927 608	SÁ	Nie		5. 1. 2015	4. 1. 2018	B

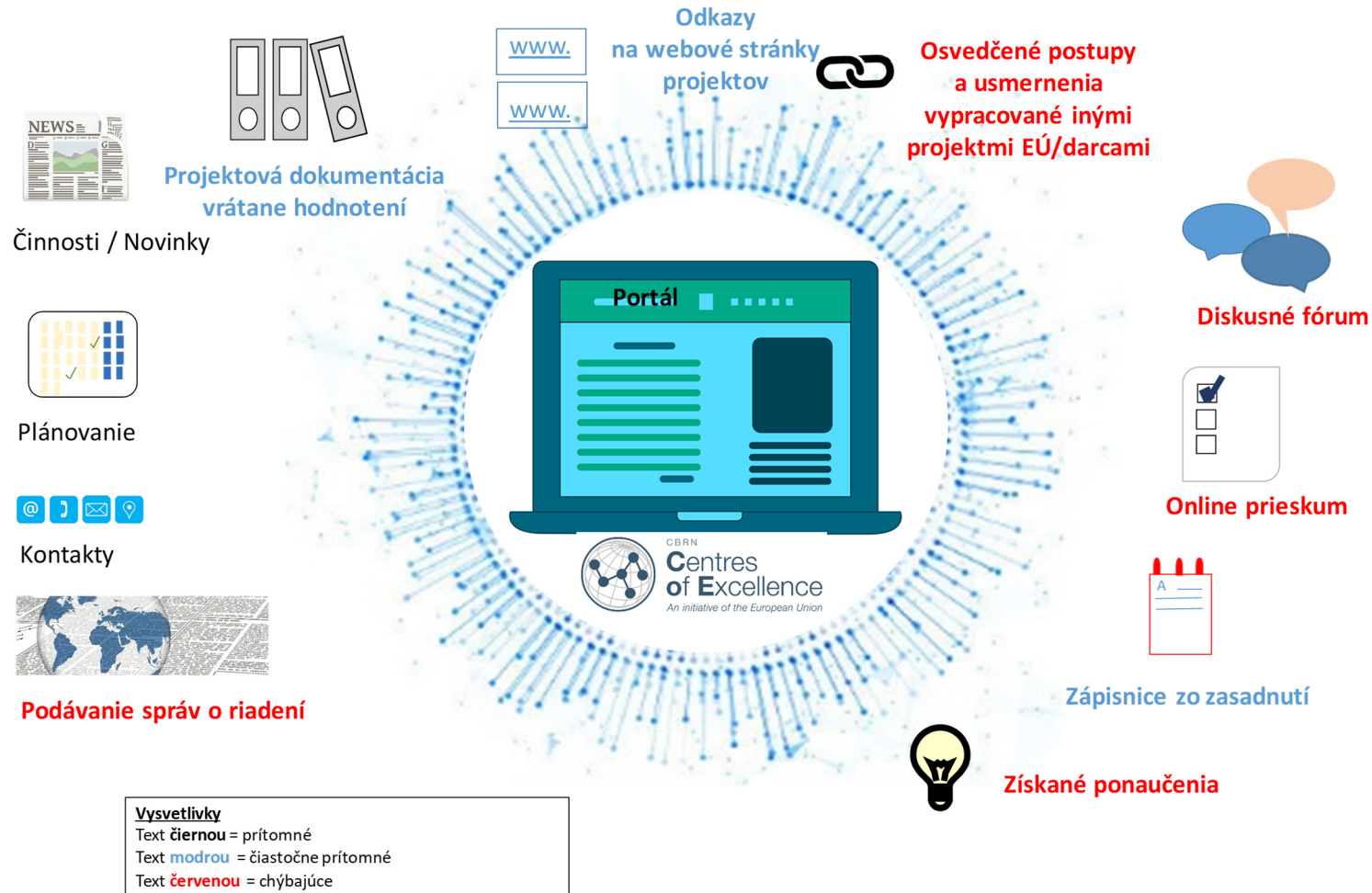
Č.	Názov projektu	Rozpočet (EUR)	Región	Zdola nahor	Vyjadrenie nápadu	Dátum začiatku	Dátum ukončenia	Pokryté oblasti CBRN
48	Lepšie regionálne riadenie prepuknutia problémov v CBRN centrách excelentnosti partnerských krajín v regióne atlantického pobrežia Afriky.	3 499 600	APA	Áno	1. 6. 2014	1. 1. 2016	31. 12. 2018	B
47	Informačný program EÚ zameraný na položky s dvojakým použitím – juhovýchodná Ázia	3 472 100	JVÁ	Áno	3. 4. 2014	1. 9. 2015	31. 8. 2018	CBRN
46	Posilnenie CBRN kapacít v juhovýchodnej Ázii pri riešení zmierňovania CBRN rizík v súvislosti s prvou reakciou na CBRN, biologickou bezpečnosťou a biologickou ochranou, zvyšovaním informovanosti a právnym rámcom	3 000 000	JVÁ	Áno	3. 4. 2014	107,15	9. 7. 2018	CBRN
45	Zriadenie prenosného laboratória pre zásahy na mieste po prepuknutí vírusovej hemoragickej horúčky v kombinácii s budovaním CBRN kapacít v západnej Afrike (EUWAM-Lab)	2 579 854	APA	Nie		18. 9. 2014	17. 11. 2017	B
44	Posilnenie kapacít prvej reakcie v oblasti CBRN a regionálna spolupráca v juhovýchodnej Európe, na južnom Kaukaze, v Moldavsku a na Ukrajine	2 953 550	JVVE	Áno	10. 7. 2013	1. 1. 2015	30. 4. 2018	CBRN
43	Informačný program EÚ zameraný na položky s dvojakým použitím	2 249 250	JVVE, BV, GCC, SAS, SÁ	Nie		1. 9. 2015	30. 6. 2017	CBRN
42	Chemická bezpečnosť a zabezpečenie v regióne strednej a východnej Afriky	2 978 000	VSA, APA	Áno	6. 5. 2014	5. 1. 2015	4. 1. 2018	C
41	Vysokorizikové chemické zariadenia a zmierňovanie rizík v regióne APA	3 000 000	APA, SAS	Áno	1. 6. 2014	1. 1. 2015	31. 12. 2017	C
40	Posilňovanie zdravotníckych laboratórií s cieľom minimalizovať potenciálne biologické riziká	4 495 712	JVVE, SAS, BV, SÁ	Nie		18. 12. 2013	17. 12. 2017	B
39	Posilňovanie zdravotnej bezpečnosti v prístavoch, na letiskách a pozemných priechodoch	1 432 757	SÁ, GCC, BV, SAS	Nie		24. 7. 2013	23. 11. 2015	B
38	Kontrola vývozu v teréne zameraná na položky s dvojakým použitím	3 500 000	SÁ, BV	Nie		30. 12. 2013	29. 7. 2019	CBRN
37	Prevenca vektorom prenášaných nákaz v regiónoch Stredozemného a Čierneho mora vytvorením nových sietí MEDILABSECURE	3 626 410	JVVE, BV, SAS	Nie		6. 1. 2014	5. 7. 2018	B
36	Ďalší rozvoj a konsolidácia Programu odbornej prípravy v oblasti intervenčnej epidemiológie v Stredomorí (Mediterranean Programme for Intervention Epidemiology Training – MediPIET)	6 400 000	JVVE, BV, SAS	Nie		1. 1. 2014	31. 12. 2017	B
35	APA – Nakladanie s odpadom	3 871 800	APA	Áno	20. 3. 2013	1. 1. 2014	31. 12. 2017	CB
34	Posilňovanie kapacít v oblasti CBRN reakcie a v situáciách chemickej a zdravotnej pohotovosti	3 914 034	BV	Áno	1. 9. 2012	23. 12. 2013	22. 6. 2017	CBRN
33	Posilňovanie vnútroštátneho právneho rámca pre oblasť CBRN materiálov a poskytovanie špecializovanej a technickej odbornej prípravy s cieľom zlepšiť pripravenosť v oblasti CBRN materiálov a spôsobilosti v oblasti reakcie	2 699 069	APA, VSA	Áno	20. 3. 2013	15. 9. 2013	28. 2. 2017	CBRN
32	Zriadenie programu odbornej prípravy v oblasti intervenčnej epidemiológie v Stredomorí (Mediterranean Programme for Intervention Epidemiology Training – MediPIET)	400 000	BV, SAS, JVVE, APA	Nie		1. 1. 2013	31. 12. 2014	B

Č.	Názov projektu	Rozpočet (EUR)	Región	Zdola nahor	Vyjadrenie nápadu	Dátum začiatku	Dátum ukončenia	Pokryté oblasti CBRN
31	Sieť univerzít a inštitútov na zvyšovanie informovanosti o obavách týkajúcich sa dvojakeho použitia chemických materiálov	614 883	SÁ, BV, APA, SAS, JVVE, JVÁ	Áno		21. 12. 2012	20. 4. 2015	C
30	Sieť excelentnosti pre jadrovú súdnu analýzu v regióne juhovýchodnej Ázie	600 000	JVVE, JVÁ	Áno		21. 12. 2012	20. 12. 2016	RN
29	Regionálny rozvoj ľudských zdrojov pre jadrovú bezpečnosť, ochranu a riadenie bezpečnostných záruk prostredníctvom univerzitného programu magisterského štúdia v Thajsku	624 451	JVÁ	Áno		21. 12. 2012	20. 3. 2016	RN
28	Podpora rozvoja integrovaného systému bezpečnosti štátu v súvislosti s jadrovými a rádioaktívnymi materiálmi	1 000 000	JVÁ	Áno		21. 12. 2012	20. 12. 2016	RN
27	Riadenie biologických rizík	480 000	JVÁ	Áno		21. 12. 2012	30. 6. 2015	B
26	Predpoklad pre posilnenie vnútroštátnych právnych rámcov pre oblasť CBRN materiálov	299 936	BV, SAS, JVVE, APA	Áno		17. 12. 2012	16. 12. 2014	CBRN
25	Rozvoj poznatkov a prenos najlepších postupov týkajúcich sa biologickej bezpečnosti/biologickej ochrany/riadenia biologických rizík	434 010	BV	Nie		12. 12. 2012	11. 4. 2015	B
24	Rozvoj metódy pre odhaľovanie rádionuklidových materiálov, nakladanie s týmito materiálmi a ochranu verejnosti pred týmito materiálmi	599 830	APA	Áno		18. 12. 2012	17. 12. 2017	RN
23	Budovanie kapacít s cieľom identifikovať a reagovať na hrozby vyplývajúce z chemických, biologických, rádiologických a jadrových látok	492 405	APA, JVVE, BV, SAS, JVÁ	Nie		10. 12. 2012	9. 12. 2014	CBRN
22	Poskytovanie špecializovanej technickej odbornej prípravy s cieľom posilniť spôsobilosti špecialistov prvého zásahu v prípade CBRN incidentov	677 766	APA, JVÁ	Áno		17. 12. 2012	16. 12. 2014	CBRN
21	Budovanie kapacít v oblasti regionálnej kontroly hraníc s cieľom identifikovať a odhaľovať CRN materiály	700 000	APA, JVÁ	Áno		21. 12. 2012	20. 12. 2016	CRN
20	nekontrahované							
19	Rozvoj postupov a usmernení s cieľom vytvoriť a zdokonaľiť bezpečné systémy riadenia informácií a mechanizmy na výmenu údajov v prípade CBRN materiálov, na ktoré sa vzťahuje regulačná kontrola	400 000	APA, SÁ, VSA, BV, SAS, JVVE, JVÁ	Nie		1. 3. 2013	30. 6. 2015	CBRN
18	Medzinárodná sieť univerzít a inštitútov na zvyšovanie informovanosti o obavách týkajúcich sa dvojakeho použitia biotechnológie	399 719	APA, SÁ, BV, SAS, JVVE, JVÁ	Nie		1. 3. 2013	31. 12. 2014	B
17	Vytvorenie národného plánu reakcie v Ghane a Keni zameraného na reagovanie na nepovolené udalosti zahŕňajúce chemické, biologické, rádiologické a jadrové (CBRN) materiály	240 000	VSA, APA	Áno		15. 5. 2013	15. 5. 2015	CBRN
16	Podpora rozvoja integrovaného systému jadrovej bezpečnosti štátu	400 000	SAS, APA	Áno		1. 1. 2013	30. 9. 2015	RN
15	Posilňovanie biologickej bezpečnosti a biologickej ochrany v laboratóriách prostredníctvom vytvorenia systému laboratórií s kódmi ISO	480 000	JVÁ	Nie		1. 8. 2013	30. 6. 2015	CBRN

Č.	Názov projektu	Rozpočet (EUR)	Región	Zdola nahor	Vyjadrenie nápadu	Dátum začiatku	Dátum ukončenia	Pokryté oblasti CBRN
14	Poskytovanie špecializovanej technickej odbornej prípravy s cieľom posilniť spôsobilosti v oblasti prvej reakcie (CBRN FRstCap)	400 000	JVVE	Nie		1. 4. 2013	31. 3. 2015	CBRN
13	Budovanie kapacít a zvyšovanie informovanosti s cieľom identifikovať a reagovať na hrozby vyplývajúce z chemických, biologických, rádiologických a jadrových materiálov v krajinách subsaharskej Afriky	319 924	VSA	Nie		1. 1. 2013	30. 6. 2015	CBRN
12	Výmena skúseností medzi EÚ a krajinami Juhovýchodnej Ázie v súvislosti s posilňovaním právnych predpisov a nariadení v oblasti biologickej bezpečnosti a biologickej ochrany, ako aj v súvislosti s príslušnými systémami riadenia laboratórií prostredníctvom regionálneho centra excelentnosti – fáza 2	320 000	JVÁ	Nie		1. 4. 2013	31. 3. 2015	B
11	Podpora osvedčených postupov a medziagentúrnych postupov na posudzovanie rizík chemického, biologického, rádiologického a jadrového zneužitia	1 915 452	APA, BV, SAS, JVVE, JVÁ	Nie		1. 1. 2013	31. 12. 2014	CBRN
10	Rozvoj kurzov elektronického učenia sa na zmiernenie CBRN rizík	399 806	APA, SÁ, VSA, BV, SAS, JVVE, JVÁ	Áno		1. 1. 2013	31. 3. 2015	CBRN
9	Národný plán reakcie v Libanone týkajúci sa CBRN udalostí	159 900	BV	Nie		1. 1. 2013	31. 12. 2014	CBRN
8	Predpoklad pre posilnenie vnútroštátnych právnych rámcov pre oblasť CBRN materiálov	800 000	JVÁ	Áno		1. 1. 2013	30. 6. 2015	CBRN
7	Usmernenia, postupy a normalizácia v súvislosti s biologickou bezpečnosťou/biologickou ochranou	1 199 576	JVVE, JVÁ	Áno		1. 1. 2013	31. 3. 2015	B
6	Rozvoj poznatkov a prenos najlepších postupov týkajúcich sa nakladania s chemickým a biologickým odpadom	480 000	JVÁ	Áno		1. 1. 2013	31. 12. 2014	CB
5	Rozvoj poznatkov a prenos najlepších postupov týkajúcich sa monitorovania dovozu/vývozu CBRN materiálov	1 440 000	APA, SÁ, BV, SAS	Nie		1. 1. 2013	31. 12. 2014	CBRN
4	Medziagentúrny program reakcie na CBRN (ICP)	959 675	JVVE, JVÁ	Áno		1. 1. 2013	31. 12. 2014	CBRN
3	Rozvoj poznatkov a prenos najlepších postupov týkajúcich sa biologickej bezpečnosti/biologickej ochrany/riadenia biologických rizík	1 920 000	APA, SAS, JVVE, JVÁ	Áno		1. 1. 2013	30. 6. 2015	B
2	Budovanie kapacít s cieľom identifikovať a reagovať na hrozby vyplývajúce z chemických, biologických, rádiologických a jadrových látok	160 000	JVVE	Nie		1. 1. 2013	31. 3. 2015	CBRN
1	Identifikácia a posilňovanie forenzných kapacít v oblasti predchádzania organizovanej trestnej činnosti a nezákonnému obchodovaniu s chemickými látkami vrátane odbornej prípravy a vybavenia pre colných úradníkov v prvej línii	640 000	JVVE	Nie		1. 1. 2013	31. 3. 2015	C

Zdroj: Portál CBRN a CRIS.

Informácie uvedené alebo neuvedené na portáli

ODPOVEDE KOMISIE A ESVČ NA OSOBITNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV

„CHEMICKÉ, BIOLOGICKÉ, RÁDIOLOGICKÉ A JADROVÉ CENTRÁ EXCELENTNOSTI EÚ: POTREBNÝ JE VÄČŠÍ POKROK“

ZHRNUTIE

III. Komisia a ESVČ súhlasia so záverom Dvora audítorov. Nesúhlasia však s pripomienkami Dvora audítorov súvisiacimi s tým, že nebolo vykonané odporúčanie sústrediť finančné prostriedky EÚ v tých oblastiach, ktoré sú najrelevantnejšie pre bezpečnosť EÚ.

Hlavnou charakteristikou iniciatívy týkajúcej sa CBRN centier excelentnosti je prístup zdola nahor, prístup zameraný na všetky druhy ohrozenia a dobrovoľnosť a jej všeobecným cieľom je propagácia a podpora regionálnej spolupráce v CBRN oblasti s cieľom prispieť k ochrane EÚ pred vonkajšími hrozbami.

V rámci tretieho cieľa zrevidovaného akčného plánu EÚ v oblasti CBRN (oznámenie COM(2017) 610) s názvom *Akčný plán na zlepšenie pripravenosti na chemické, biologické, rádiologické a jadrové bezpečnostné riziká* sa uznáva celkový potenciál a úspechy iniciatívy, a to najmä v súvislosti s vytvorením tzv. efektu zrkadlenia pri posilňovaní spolupráce s iniciatívou a ďalšími medzinárodnými subjektmi v záujme vnútornej bezpečnosti EÚ.

Vzhľadom na uvedené hlavné charakteristiky je potrebné chápať iniciatívu ako dlhodobé úsilie o vybudovanie efektívnych regionálnych kapacít na zmierňovanie CBRN rizík. Prvé roky vykonávania iniciatívy boli zamerané na budovanie dôvery v partnerských krajinách a medzi nimi s cieľom položiť základy pre diskusiu o bezpečnostných otázkach a navrhnúť regionálne projekty venované čoraz citlivejším oblastiam súvisiacim s bezpečnosťou. Vzhľadom na prístup zdola nahor a dobrovoľnú povahu iniciatívy sa takýto proces nedá presadiť silou, v opačnom prípade by iniciatíva stratila svoju dôveryhodnosť. Za posledné dva roky sa iniciatíva dostala do fázy, v ktorej ju už možno považovať za zrelú, a získala si vysokú úroveň dôvery v partnerských krajinách, čo v súčasnosti umožňuje úzku spoluprácu na poli bezpečnosti v oblasti CBRN. Zvýšenie dôveryhodnosti, miery zapojenia a podpory iniciatívy zo strany partnerských krajín umožnilo Komisii začať riadiť regionálne diskusie za okrúhlym stolom a usmerňovať návrhy projektov. Nešlo o homogénny vývoj, keďže každý z ôsmich regiónov má vlastné osobitosti a je ovplyvnený viacerými faktormi, ktoré podmieňujú rozhodovanie Komisie pri vyčleňovaní finančných prostriedkov. Komisia si teda uvedomuje a je presvedčená o tom, že hlavným predmetom pozornosti iniciatívy a prvým príjemcom jej projektov má byť európske susedstvo, musí sa však zohľadniť aj situácia v niektorých susediacich regiónoch a jej vplyv na realizovateľnosť určitých akcií.

Napríklad na Blízkom východe bráni záujmu partnerských krajín o nadviazanie regionálnej spolupráce kríza v Sýrii a situácia v Iraku a nimi vyvolané toky utečencov a vysídlených osôb. Tieto udalosti prinútili Jordánsko, samotný Irak a Libanon (členov centier excelentnosti na Blízkom východe), aby sa venovali viac domácim záležitostiam než regionálnej spolupráci.

Región severnej Afriky a Sahelu (NAS), v ktorom sa spolupráca začala neskôr než v ostatných regiónoch, tiež zasiahli regionálne krízy súvisiace so situáciou v Líbyi. Regionálny sekretariát centier excelentnosti napriek zložitým podmienkam dokázal nielen udržať spoluprácu, ale aj začať projekt v oblasti hraničnej kontroly, teda v oblasti, v ktorej je budovanie regionálnych kapacít kľúčom k prehĺbeniu ochrany EÚ pred hrozbami súvisiacimi s organizovanou trestnou činnosťou, drogami a obchodovaním s ľuďmi.

Začali sa tiež riešiť citlivé otázky v regióne juhovýchodnej a východnej Európy (SEEE), kde bol nedávno uvedený projekt zameraný na posilnenie forenzných kapacít na mieste činu pri vyšetrovaní

CBRN nehôd v centrách excelentnosti regiónu juhovýchodnej a východnej Európy prostredníctvom výmeny informácií a organizácie subregionálnych cvičení.

Pokiaľ ide o regióny centier excelentnosti, ktoré ležia za hranicami európskeho susedstva, je dôležité poukázať na to, že by sa nemal podceňovať ich význam pre bezpečnosť EÚ z hľadiska CBRN. Týka sa to predovšetkým biologickej oblasti: choroby ľudí i zvierat, ako sú ebola a vtáčia chrípka, pochádzajú z regiónov, ktoré ležia mimo európskeho susedstva, predstavujú však konkrétne riziká pre verejné zdravie a hospodárstvo EÚ. Centrá excelentnosti prispeli k predchádzaniu týmto rizikám prostredníctvom niekoľkých projektov zameraných na zvládanie vypuknutia epidémie v regiónoch atlantického pobrežia Afriky a juhovýchodnej Ázie. V tejto súvislosti je vhodné upozorniť, že vzdialenosť nie je zárukou ochrany. To sú napokon aj dôvody, ktoré vedú Komisiu (GR DEVCO) k úvahám o vybudovaní mosta medzi európskym susedstvom a ostatnými regiónmi v oblasti biologickej bezpečnosti: akcie mimo európskeho susedstva by mali zrkadliť akcie v jeho rámci a ako vzor by tu mohol poslúžiť úspešný Program odbornej prípravy v oblasti intervenčnej epidemiológie v Stredomorí (MediPIET).

Dôležité je napríklad vykonávanie aktivít na zmiernenie rizík CBRN v regióne východnej a strednej Afriky (ECA), keďže CBRN bezpečnosť v tejto časti sveta by mohla ľahko ovplyvniť ostatné regióny vrátane EÚ. Projekt 60 týkajúci sa posilnenia jadrovej bezpečnosti v regióne východnej a strednej Afriky pomáha posilňovať režimy jadrovej politiky s cieľom predísť obchodovaniu s nebezpečnými rádiologickými a jadrovými materiálmi vrátane opustených žiaričov. Hrozí riziko, že sa s týmito vysokorizikovými rádiologickými a jadrovými materiálmi bude obchodovať cez prístavy do celého sveta. To isté platí, pokiaľ ide o laboratória v regióne strednej a východnej Afriky, z ktorých je možné odcudziť patogény a biologické agensy (vzhľadom na nedostatočné bezpečnostné opatrenia na ochranu týchto laboratórií).

Okrem uvedeného úsilia sa v návrhu dokumentu Činnosti v oblasti zmeny klímy v roku 2018 počíta s hlavnou úlohou centier excelentnosti, ktoré sú označené ako platforma na zvyšovanie povedomia partnerských krajín o otázkach klimatickej bezpečnosti prostredníctvom národných tímov a národných kontaktných miest. V dokumente sa tiež poskytujú dodatočné prostriedky pre centrá excelentnosti s cieľom začať a financovať nové projekty reagujúce na riziká, ktoré hrozia EÚ a jej susedom z dôvodu migrácie vektorov spôsobenej zmenou klímy. Táto akcia bude stavať na sieťach biologickej bezpečnosti vybudovaných v rámci projektu P37 MEDILABSECURE a projektov 32 a 36 podporujúcich program MediPIET.

Komisia je vzhľadom na uvedené skutočnosti presvedčená, že posúdenie toho, či dané odporúčania možno alebo nemožno považovať za splnené, musí vychádzať z komplexnejšieho a mnohostrannejšieho vymedzenia „oblastí, ktoré sú najrelevantnejšie pre bezpečnosť EÚ“, pričom je nutné zohľadniť povahu a rozsah CBRN rizík a hrozieb, ako aj základné charakteristiky iniciatívy týkajúcej sa CBRN centier excelentnosti.

IV. Komisia a ESVČ súhlasia s tým, že súhrnný a systematický prístup k posudzovaniu rizík zahŕňajúci úmyselné, prírodné a náhodné riziká (ktorý sa začal) bude prínosný pre iniciatívu a lepšie ukáže jej hodnotu jednak partnerským krajinám a regiónom, jednak samotnej EÚ.

Nástroje a odborné poznatky, ktoré Komisia poskytuje partnerským krajinám v rozsahu pôsobnosti iniciatívy, umožňujú identifikáciu ohrození (na základe 300 otázok v dotazníku na posúdenie potrieb – DPP) a rizík na základe zoznamu chýbajúcich alebo čiastočne uspokojivých kapacít (ktoré sú vo výsledkoch dotazníka na posúdenie potrieb označené ako nedostatky). Tieto zistenia slúžia ako východisko pri vypracúvaní CBRN národných akčných plánov na zmiernenie identifikovaných rizík. Od národného tímu sa v priebehu rozhovorov vyžaduje, aby prioritizoval akcie podľa predchádzajúcich informácií o pravdepodobnosti prevládnutia konkrétneho rizika v danej krajine. Tento prístup vyvolal záujem partnerských krajín a tímov Komisie o súhrnnejšiu a objektívnejšiu

metodiky posudzovania rizík (s pomocou na mieste), o ktorej sa diskutovalo a ktorá sa uplatňuje pri vyplňaní dotazníkov na posúdenie potrieb a vypracúvaní národných akčných plánov. Tento modernizovaný nástroj na posudzovanie rizík prepojí riziká zistené na základe dotazníka na posúdenie potrieb a stane sa súčasťou rozhovorov o národnom akčnom pláne v oblasti CBRN s cieľom podporiť prioritizáciu akcií národného akčného plánu.

V záujme posilnenia prístupu založeného na rizikách začali útvary Komisie a ESVČ používať doplňujúce zdroje informácií a posudzovania rizík vytvorené otvorenými zdrojmi, komerčnými zdrojmi alebo utajenými zdrojmi.

Je však nutné zdôrazniť, že zdroje informácií súvisiacich s bezpečnosťou zahŕňajú prevažne úmyselné riziká, a preto neobsiahnu celý rozsah CBRN rizík (prírodné, náhodné), na ktoré sa zameriava iniciatíva týkajúca sa centier excelentnosti. Neúmyselné riziká (náhodné, prírodné) sa preto posudzujú s použitím doplňujúcich metodík, ktoré sa postupne integrujú do metodiky centier excelentnosti.

V. Zložka týkajúca sa posudzovania rizík bude posilnená a začlenená do metodiky posúdenia potrieb a národných akčných plánov. Pomôže zvýšiť informovanosť partnerských krajín o význame posudzovania rizík, predstaviť možné prístupy a usmernenia, ako aj lepšie podporiť partnerské krajiny pri prioritizácii jednotlivých akcií.

Rastúci význam a počet simulačných cvičení v úrade a teréne okrem toho rozšíri posudzovanie rizík, keďže cvičenia pomôžu určiť chýbajúce kapacity v partnerských krajinách, ako aj vyplývajúce riziká.

VI. V rámci iniciatívy sa navyše stanovila konsolidovaná regionálna a celosvetová sieť kontaktných miest, ktoré sa venujú CBRN otázkam, vzájomne si dôverujú a vymieňajú informácie dokonca aj mimo oficiálnych stretnutí centier excelentnosti.

Nedávnym dôkazom úspešnosti (z marca 2018) (nepriameho vplyvu siete centier excelentnosti) predstavuje región atlantického pobrežia Afriky (AAF), kde národné kontaktné miesto v Burkina Faso dostalo informácie od miestnych úradov o krádeži rádiologického materiálu a ihneď informovalo národné kontaktné miesto v Mali s cieľom prediskutovať možné opatrenia na riešenie tohto problému a aktiváciu cezhraničnej spolupráce prostredníctvom centier excelentnosti.

VII. Pracovníci regionálnych sekretariátov a národných kontaktných miest si uvedomujú, že tieto miesta sa postupne môžu stať jednotnými kontaktnými či vstupnými miestami v regióne pre riešenie regionálnych a celoštátnych CBRN problémov. Zohrávajú kľúčovú úlohu pri koordinácii, pomáhajú pri organizácii regionálnych podujatí (napríklad seminár v západnej Afrike po skončení epidémie eboly, ktorý sa uskutočnil v októbri 2017 v Rabate), pomáhajú pri zostavovaní národných akčných plánov alebo budovaní zázemia pre regionálne simulačné cvičenia v úrade a teréne či cezhraničné cvičenia.

Príkladom takejto regionálnej spolupráce je návrh predsedu združenia BACAC (Asociácia pre biologickú bezpečnosť v strednej Ázii a na Kaukaze) predložený sekretariátu centra excelentnosti v strednej Ázii na spoločné organizovanie výročnej regionálnej konferencie koncom roka 2018 v úzkej spolupráci s Medzinárodným strediskom pre vedu a techniku (ISTC) a prebiehajúcim projektom centier excelentnosti číslo 53.

VIII. Úsilie o intenzívnejšie zapojenie delegácií EÚ do iniciatívy prejavili spoločne útvary Komisie a ESVČ. Dosiahol sa určitý pokrok a v súčasnosti sa udržiavajú pravidelné kontakty s regionálnymi sekretariátmi, realizátormi a riadiacimi tímami. Niektoré delegácie poskytli zásadnú pomoc pri zapojení kľúčových partnerských krajín (Etiópie, Mongolska, Pakistanu a Sierry Leone) alebo posilnení ich účasti, a to tak, že upriamili politickú pozornosť na iniciatívu.

Dosiahnutie úplného zapojenia všetkých delegácií 59 partnerských krajín iniciatívy týkajúcej sa centier excelentnosti predstavuje pomerne ambiciózny cieľ vzhľadom na obmedzené rozpočtové prostriedky, rastúce pracovné zaťaženie a čas potrebný na dokončenie tohto procesu. Komisia a ESVČ sú však presvedčené o tom, že dosiahnutie tohto cieľa je na dobrej ceste.

V záujme systematickejšieho zapojenia delegácií EÚ v partnerských a potenciálnych partnerských krajinách a väčšieho politického zviditeľnenia iniciatívy v krajine (krajinách) akreditácie boli príslušní vedúci delegácií vyzvaní prostredníctvom úradného oznámenia, aby prijali konkrétne opatrenia.

Od konca roka 2017 bola iniciatíva zaradená do programu politických dvojstranných rozhovorov/„bezpečnostných klastrov“.

Činnosť úradníkov pre regionálnu spoluprácu v Dakare, Islamabad, Manile a Nairobi viedla k zlepšeniu informovanosti delegácií príslušných regiónov o činnostiach CBRN centier excelentnosti.

IX. ESVČ v nadväznosti na diskusiu s Komisiou zaviedla čiastočné ciele a ukazovatele výkonnosti vo viacročnom orientačnom programe pre Nástroj na podporu stability a mieru (IcSP) na obdobie rokov 2018 – 2020.

Začalo sa zlepšovanie ukazovateľov a logických rámcov s pomocou externých konzultantov s cieľom zlepšiť programové dokumenty, referenčné rámce, ako aj oznamovanie.

X. Európsky portál CBRN centier excelentnosti predstavuje dôležitý nástroj spolupráce v rámci iniciatívy, ktorý je úplne decentralizovaný a aktívne pôsobí v 8 regiónoch planéty. Uznáva sa, že dosiahol svoj kapacitný limit. Portál zo svojej podstaty predstavuje nástroj spolupráce a vyvíjal sa súbežne s rastom iniciatívy, kým neobsiahol súčasných 60 krajín, z čoho vyplynula potreba jeho úprav. Dochádza k aktualizácii štruktúry súčasného portálu.

Z dôvodu rýchleho rozvoja informačných technológií bolo prijaté rozhodnutie pracovať súbežne na rozvoji zázemia nového portálu, založeného na odlišnom štandardnom softvérovom protokole, vďaka čomu sa zlepši jeho prenosnosť, údržba, modernizácia a udržateľnosť. V Spoločnom výskumnom centre (JRC) v súčasnosti prebieha štúdia realizovateľnosti týkajúca sa rozvoja portálu.

XI. Komisia a ESVČ súhlasia so všetkými odporúčaniami Dvora audítorov.

ÚVOD

2. CBRN je ohrozenie, ktoré sa vyvíja a prejavujú sa príznaky rastúceho trendu, predovšetkým pokiaľ ide o chemické látky.

4. GR DEVCO zabezpečuje prepojenie medzi uvedenými akciami a predchádza ich zdvojeniu, pričom cieľom všetkých akcií je zmiernenie CBRN rizík. GR DEVCO konkrétne riadi zložku partnerskej iniciatívy EÚ týkajúcu sa kontroly vývozu položiek s dvojakým použitím v rámci CBRN centier excelentnosti (projekty 38, 43, 47 a 64), zatiaľ čo Medzinárodné stredisko pre vedu a techniku (ISTC) a Vedecké a technologické centrum na Ukrajine (STCU) získali podporu a stali sa realizátormi v rámci niekoľkých projektov (53, 52 a 50), aktivít a cvičení (Sunkar, Lionshield).

9. Jednou z úloh delegácií EÚ v rámci iniciatívy týkajúcej sa centier excelentnosti je styk s vnútroštátnymi orgánmi a veľvyslanectvami členských štátov EÚ v príslušných krajinách s cieľom zabezpečiť dobrú informovanosť o práci národných kontaktných miest a ich podporu z oboch strán. Politická podpora má zásadný význam pre efektívnosť koordinačnej činnosti národných kontaktných miest v oblasti CBRN.

PRIPOMIENKY

16. Pozri aj odpoveď na bod III.

GR HOME sa zameriava predovšetkým na úmyselné riziká a logicky venuje pozornosť bezprostredným ohrozeniam EÚ na jej hraniciach. Iniciatíva týkajúca sa centier excelentnosti je dlhodobý program, ktorého cieľom je predchádzať rizikám všetkých ohrození (nielen úmyselným, ale aj náhodným a prírodným). Činnosť centier excelentnosti zahŕňa nielen regionálne projekty, ale aj technickú pomoc na mieste, dotazníky na posúdenie potrieb, národné akčné plány a podporu celkovému riadeniu v oblasti CBRN. Všetky činnosti slúžia jednému účelu a vzájomne sa dopĺňajú. Podiel projektov z hľadiska financovania by sa teda nemal posudzovať izolovane od zvyšných činností.

Susedstvo v oblasti južného Stredozemia (severná Afrika a Sahel a Blízky východ) je určite prioritnou, ale aj veľmi zložitou oblasťou, v ktorej bolo veľmi ťažké začať regionálne projekty skôr, než sa dosiahla dostatočná úroveň dôvery a zrelosti, ako je vysvetlené nižšie.

Blízky východ je oblasť, ktorá sa dlhé roky nachádza vo veľmi zložitej bezpečnostnej situácii. Tieto okolnosti mimoriadne komplikujú dosiahnutie cieľa podporiť regionálnu spoluprácu medzi partnerskými krajinami centier excelentnosti. Libanon, Irak a Jordánsko sa oveľa viac venujú vlastným vnútroštátnym problémom a potrebám. Diskusie a výmeny napriek tomu pokračujú: Komisia je presvedčená o tom, že to možno považovať za úspech iniciatívy ako takej.

Okrem toho GR DEVCO začalo prednostne oslovovať partnerov centier excelentnosti na Blízkom východe v rámci nového programu Odborná príprava a tútorstvo (P68) podporovaného centrami excelentnosti s cieľom rozšíriť CBRN kapacity partnerských krajín Blízkeho východu. GR DEVCO zároveň vedie delegácie EÚ k tomu, aby podnecovali využívanie ďalších nástrojov financovania (predovšetkým nástroja financovania rozvojovej spolupráce – DCI a nástroja európskeho susedstva – ENI) na uspokojenie národných potrieb na dvojstrannom základe. Spoločnou myšlienkou oboch týchto akcií je využiť ďalšie prostriedky na dosiahnutie tých istých cieľov budovania kapacít centier excelentnosti, keďže uspokojovanie potrieb partnerov povedie tiež k pripravenosti na obnovenie regionálnej spolupráce vo vhodnom okamihu. Z hľadiska tejto koncepcie má jasný význam pokračovanie diskusií v rámci centier excelentnosti napriek relatívnemu ustrnutiu projektov a činností.

Pokiaľ ide o oblasť juhovýchodnej a východnej Európy, ktorá zahŕňa 10 krajín vrátane krajín západného Balkánu a Kaukazu, efektívne sa vyriešili problémy, ktoré zaujímali EÚ, keďže krajiny sa začali venovať témam tzv. tvrdej bezpečnosti, vrátane rádiologických forenzných zariadení a prvej reakcie na CBRN incidenty, a zorganizovali tiež spoločné cvičenia na odskúšanie vplyvu projektov.

Spolupráca v regióne severnej Afriky a Sahelu sa začala neskôr než v ostatných regiónoch, ale rýchlo dospela k otázkam, ktoré sú mimoriadne dôležité z hľadiska tohto regiónu, ako aj z hľadiska bezpečnostných záujmov EÚ. Projekt 55 zameraný na posilnenie cezhraničnej kapacity na kontrolu a odhaľovanie CBRN látok ovplyvnil boj proti terorizmu a organizovanej trestnej činnosti. Ťažkosti, ktoré projekt sprevádzali, boli spôsobené tým, že sa týka veľmi citlivých tém a oslovuje „tvrdé bezpečnostné“ štruktúry partnerských krajín vrátane vojenských štruktúr.

17. Komisia a ESVČ si uvedomujú, že zdroje, ktoré sú k dispozícii, sú obmedzené. Táto skutočnosť motivovala aj rozhodnutie nerozširovať územný rozsah CBRN centier excelentnosti a nezačleniť južnú časť Afriky (Južná Afrika, Namíbia atď.), ani Južnú či Strednú Ameriku, a to napriek celosvetovému rozsahu iniciatívy a jej cieľov. Iniciatíva sa zameriava len na veľmi malý počet potenciálnych partnerských krajín, predovšetkým v (širšom) susedstve EÚ, ktoré predstavujú hlavné „medzery“ dosahu iniciatívy v rámci existujúcich regionálnych sekretariátov, keďže sú s nimi spojené dôležité riziká/aktíva súvisiace s oblasťou CBRN (napr. Kazachstan) alebo sa považujú za aktívum samy osebe pre svoju schopnosť podnecovať stagnujúcu regionálnu spoluprácu/regionálny rozvoj v rámci iniciatívy (Kuvajt).

Nefinančný príspevok partnerských krajín pomáha zvyšovať úroveň prostriedkov, ktoré sú k dispozícii na zmiernenie CBRN rizika, ako aj dodatočných finančných prostriedkov z dvojstrannej pomoci od krajín EÚ i mimo nej (napr. Poľska a Spojených štátov amerických v oblasti juhovýchodnej a východnej Európy, Francúzska a Nemecka v oblasti atlantického pobrežia Afriky).

Je pravda, že územné rozširovanie znamená menej konečnej pomoci v priemere na krajinu, na druhej strane je pravdou aj to, že do rozsahu pôsobnosti iniciatívy a jej cieľov patrí podpora regionálnej spolupráce, keďže CBRN riziká zo svojej povahy nepoznajú žiadne štátne hranice. Medzi nové partnerské krajiny centier excelentnosti patria Etiópia, Kuvajt, Pakistan alebo Azerbajdžan, ktoré posilňujú vplyv regionálnej spolupráce centier excelentnosti. Napríklad v priebehu nedávneho zasadnutia za okrúhlym stolom v Strednej Ázii, ktoré sa konalo v Dušanbe (v marci 2018), Pakistan ponúkol stredoázijským partnerským krajinám spoločné využívanie svojich biologických a rádiologických kapacít na vysokej úrovni.

Keby sa projekty obmedzili na menší počet krajín, nemali by taký účinný vplyv na CBRN bezpečnosť, aký majú v prípade pokrytia jedného celého regiónu. Zvýšenie počtu partnerských krajín je preto potrebné vnímať skôr ako cestu k dokončeniu iniciatívy a konečnému zlepšeniu výsledkov pri dosahovaní jej cieľov týkajúcich sa zmiernenia CBRN rizík a (vďaka zrkadleniu) zvýšenia bezpečnosti EÚ.

Komisia okrem toho využila dobrú povesť CBRN centier excelentnosti medzi partnerskými krajinami a ich sieť na oslovenie krajín, s ktorými má EÚ strategický záujem spolupracovať: išlo o Afganistan, potom Pakistan a Etiópiu (ktoré sú v súčasnosti členmi), ale aj Nigériu a Egypt, ktoré Komisia zapojila do dvojstranných rokovaní, hoci sa doposiaľ nepripojili k iniciatíve.

Napokon je potrebné pripomenúť vnútornú povahu iniciatívy týkajúcej sa centier excelentnosti: vzhľadom na jej prístup zdola nahor a dobrovoľnosť by bolo neprirodzené, keby útvary Komisie/ESVČ odmietli krajiny rozhodnuté zapojiť sa do regionálneho úsilia o zmiernenie CBRN rizík a bojovať proti CBRN hrozbám.

18. Presunutie finančných prostriedkov pre projekty možno vysvetliť z dvoch hľadísk.

Po prvé, pokiaľ ide o CBRN sektor, pojem „riziko pre EÚ“ by sa nemalo obmedzovať len na susedstvo EÚ. Ako sa vysvetľuje v odpovedi na bod III, najnovšie riziká pre EÚ v biologickej oblasti predstavovali choroby ľudí a zvierat (ebola a vtáčia chrípka), ktoré pochádzajú z územia mimo susedstva. V týchto prípadoch projekty určené pre atlantické pobrežie Afriky a juhovýchodnú Áziu uprednostnili bezprostredný záujem EÚ, hoci sa nachádzal mimo jej susediacich krajín. Tento príklad ukazuje, že (najmä v biologickej oblasti) vzdialenosť nezaručuje bezpečnosť. Komisia je preto presvedčená, že zameranie iniciatívy na susedstvo je síce dôležité, ale nemalo by sa chápať príliš úzko vzhľadom na povahu CBRN rizík. Okrem uvedených aspektov GR DEVCO skúma možnosť využiť program MediPIET založený na susedstve (projekt 36) ako model na začatie podobných projektov v ďalších regiónoch s cieľom predchádzať rizikám v biologickej oblasti a zmiernovať ich.

Dôležité je vykonávanie aktivít na zmiernenie CBRN rizík v regióne východnej a strednej Afriky (ECA), keďže CBRN bezpečnosť v tejto časti sveta by mohla ľahko ovplyvniť ostatné regióny vrátane EÚ. Projekt 60 týkajúci sa posilnenia jadrovej bezpečnosti v regióne východnej a strednej Afriky pomáha posilňovať režimy jadrovej politiky s cieľom predísť obchodovaniu s nebezpečnými rádiologickými a jadrovými materiálmi vrátane opustených žiaričov. Hrozí riziko, že sa s týmito vysokorizikovými rádiologickými a jadrovými materiálmi bude obchodovať cez prístavy do celého sveta. To isté platí, pokiaľ ide o laboratória v regióne strednej a východnej Afriky, z ktorých je možné odcudziť patogény a biologické agensy (vzhľadom na nedostatočné bezpečnostné opatrenia na ochranu týchto laboratórií).

Po druhé, špecifické podmienky niektorých susediacich regiónov EÚ, ako je vysvetlené v odpovedi na bod III, negatívne ovplyvnili schopnosť rokovania za okrúhlym stolom vypracovať regionálne projekty, ako aj rozhodnutia Komisie o možnosti ich financovania. Napríklad pozornosť, ktorú venovali partnerské krajiny na Blízkom východe domácim záležitostiam, nepriaznivo ovplyvnila návrhy projektov s regionálnym rozsahom predstavujúcim konečný cieľ iniciatívy. V regióne severnej Afriky a Sahelu sa spolupráca začala neskoršie než v ostatných regiónoch, ale aj v takomto chúlостivom regióne sa začal projekt vo veľmi citlivej a dôležitej oblasti, akou je hraničná kontrola. Zložitá situácia v oboch týchto oblastiach bola pre Komisiu príležitosťou začať projekty týkajúce sa veľmi „tvrdej bezpečnosti“ a zároveň výzvou z hľadiska počtu projektov.

V prípade juhovýchodnej a východnej Európy je situácia odlišná. Tento región patrí medzi najrozvinutejšie z ôsmich regiónov centier excelentnosti z hľadiska angažovanosti partnerov a ich ochoty spolupracovať a spoločne riešiť citlivé témy (ako napríklad nedávno otázku rádiologických forenzných zariadení). Tento región bol vybraný, aby vyskúšal novú iniciatívu Komisie týkajúcu sa súťaže v CBRN výskume, ktorá sa začne v júni 2018 v priebehu výročného stretnutia so zástupcami všetkých národných kontaktných miest. Región južnej a východnej Európy ako prvý využil možnosť užšej spolupráce s CBRN centrom NATO vo Vyškove v roku 2017 a ako prvý začlenil projekty GR HOME z programu Horizont 2020, ako je napríklad EDEN a elektronické oznamovanie, ktoré posilňujú vnútorno-vonkajší rozmer v oblasti CBRN ako prioritu stanovenú v novom CBRN akčnom pláne EÚ. GR DEVCO zapojilo svoje územné útvary a GR NEAR v záujme využitia finančných prostriedkov z nástroja financovania rozvojovej spolupráce a nástroja európskeho susedstva na financovanie projektov zameraných na riešenie dvojstranných otázok.

19. Výber projektov podľa kritéria poradia, v akom prišli, by sa nutne nemalo vnímať *stricto sensu*. Signalizuje to skôr skutočnosť, že sa uprednostňuje financovanie najlepšie vypracovaných projektov pred projektmi, ktoré si vyžadujú ďalšie konzultácie alebo regionálnu spoluprácu (ako je napríklad región severnej Afriky a Sahelu, v ktorom príprava prvého vypracovaného regionálneho projektu P55 trvala určitý čas). Jedným z najväčších úspechov centier excelentnosti je skutočnosť, že dokázali vytvoriť celosvetové CBRN spoločenstvo. V tomto zmysle financovanie najaktívnejších členov a regiónov podporuje pozitívne napodobňovanie.

Stimulovanie zdravej súťaživosti medzi 59 partnerskými krajinami bolo napokon tiež cieľom oceňovania úspechov, ktoré sa začalo na poslednom výročnom stretnutí národných kontaktných miest.

Pokiaľ ide o zvyšovanie počtu partnerských krajín, pozri odpoveď na bod 17.

20. Povaha iniciatívy zdola nahor vo všeobecnosti umožňuje Komisii riadiť a usmerňovať diskusie, nedáva jej však možnosť nútiť partnerské krajiny, aby diskutovali o témach a začínali projekty v oblastiach, ktoré sa nepovažujú za spoločné regionálne potreby (dokonca aj keby boli v rozsahu CBRN). Tlak na partnerov by oslabil dôveryhodnosť iniciatívy a ohrozil pokrok, ktorý dosiahla, a to aj v citlivých oblastiach.

V skutočnosti niekoľko projektov v zozname označenom „CBRN“ je zameraných na zložku C a B, ako aj (niekedy) zložku RN. Napríklad projekt 54 Budovanie kapacít zdravotníckej pripravenosti a reakcie na CBRN nehody zahŕňa celé CBRN spektrum, bol však pripravený na základe žiadosti regiónov po chemických útokoch s použitím sarinu v Sýrii. V tomto prípade znamenala odborná príprava osôb v chemickej oblasti tiež príspevok k budovaniu biologických kapacít. Rovnakým spôsobom možno zdôvodniť projekty 34, 46 a 54. Projekty zamerané na posilnenie vnútroštátnych právnych rámcov v oblasti CBRN treba tiež považovať za projekty súvisiace s problémami v celej tejto oblasti (t. j. P33).

Komisia však súhlasí s posilnením spolupráce s centrom INTCEN vzhľadom na úvahy o smerovaní iniciatívy k témam, ktoré sa budú viac orientovať na bezpečnosť. Z dôvodu uvedenia cieľa 3

s názvom Budovanie silnejších väzieb medzi vnútornými a vonkajšími bezpečnostnými aspektmi a zapojenia v oblasti CBRN bezpečnosti s kľúčovými regionálnymi a medzinárodnými partnermi EÚ v novom Akčnom pláne na zlepšenie pripravenosti na chemické, biologické, rádiologické a jadrové bezpečnostné riziká z 18. októbra 2017 (pozri COM(2017) 610 final) sa predpokladá systematickejšia medziinštitucionálna spolupráca.

21. Komisia súhlasí s Dvorom audítorov, že nesmie dôjsť k oslabeniu iniciatívy z dôvodu jej rozšírenia ďaleko za hranice jej tematického rozsahu, predovšetkým vzhľadom na to, že zameranie pozornosti na nové témy znamená štruktúrnu prácu spočívajúcu v rozširovaní kapacít v rámci národných tímov.

Komisia a ESVČ sú však presvedčené o tom, že potenciál štruktúr centier excelentnosti na podporu ďalších akcií v záujme EÚ, financovaných z iných rozpočtových riadkov, by sa mal využiť v najlepšom záujme EÚ na dosiahnutie cieľov súvisiacich s CBRN bezpečnosťou.

V tomto zmysle rozšírenie iniciatívy na ďalšie tematické oblasti (konkrétne výbušniny) priamo súvisí s politickými úlohami vyplývajúcimi z tzv. efektu zrkadlenia pri vykonávaní globálnej stratégie EÚ, pozri Akčný plán na zlepšenie pripravenosti na chemické, biologické, rádiologické a jadrové bezpečnostné riziká (COM(2017) 610 final).

Napokon prístup iniciatívy zdola nahor možno chápať ako záruku proti riziku prílišného vzdialenia sa od oblasti CBRN: niekoľko partnerských krajín a regionálnych sekretariátov už vyjadrilo znepokojenie nad touto možnosťou.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a vývoj sa aj Komisia domnieva, že výklad oblasti CBRN nemá byť príliš široký a mal by sa obmedziť na riziká v prieniku CBRN a organizovanej trestnej činnosti (ako sú falšované lieky a obchodovanie s nimi) a v každom prípade by sa mal posudzovať individuálne.

22. Komisia začlení zložku posudzovania rizík do metodiky posúdenia potrieb a národných akčných plánov. Pomôže zvýšiť informovanosť partnerských krajín o význame posudzovania rizík, predstaviť možné prístupy a usmernenia, ako aj lepšie podporiť partnerské krajiny pri prioritizácii jednotlivých akcií.

23. Za zloženie národných tímov, ako aj za zapojenie ďalších národných odborníkov, ktorí nie sú súčasťou národného tímu, do vyplnenia dotazníka na posúdenie potrieb a vypracovania národného akčného plánu plne zodpovedá príslušná partnerská krajina a národné kontaktné miesto. Komisia však často navrhuje ďalších účastníkov, o ktorých by národné kontaktné miesto mohlo uvažovať.

Komisia zostavovala tímy technickej pomoci na mieste tiež na základe špecifických potrieb v jednotlivých regiónoch, a to aj so zreteľom na odstránenie zistených kapacitných nedostatkov.

V súčasnosti sa pomoc na mieste týka všetkých regiónov.

25. Predpokladá sa, že zvýšenie politickej viditeľnosti iniciatívy podnieti politickú vôľu partnerských krajín vykonávať proces DPP/NAP.

Z dôvodu vykonávania celkovej politiky znižovania počtu zamestnancov, ktorá ovplyvňuje personál vyčlenený pre iniciatívu týkajúcu sa centier excelentnosti, bolo v roku 2017 mimoriadne náročné pomáhať všetkým partnerským krajinám pri zvládaní procesov DPP a NAP.

Spoločné výskumné centrum pripravuje predbežný harmonogram na roky 2018 a 2019, v ktorom reaguje na rôzne požiadavky partnerských krajín. Spoločné výskumné centrum bude počítat' s podporou odborníkov v rámci technickej pomoci na mieste a/alebo externých odborníkov a zároveň dbať na to, aby sa v plnom rozsahu dodržiavala metodika DPP/NAP v prípade, že partnerským krajinám pomáha Európska komisia a celý proces prebieha pod jej vedením. Na roky

2018 a 2019 došlo k zvýšeniu zdrojov na vykonávanie DPP a NAP (dostupnosť odborníkov a rozpočtové prostriedky na cestovné a organizáciu stretnutí).

26. Skutočnosť, že partnerské krajiny v súčasnosti čakajú na poskytnutie pomoci pri vyplňaní dotazníkov posúdenia potrieb a vypracúvaní národných akčných plánov, treba vnímať ako pozitívny signál úspešnosti iniciatívy. Údaje o národných CBRN potrebách sú veľmi často citlivé, a preto trvá určitý čas, kým partneri prejavia ochotu a dôveru a zdieľajú tieto informácie s externým subjektom, akým je napríklad EÚ. Zdá sa však, že fáza váhania sa už skončila a nahradila ju kladná súťaživosť, pri ktorej sa prejavuje záujem o iniciatívu a/alebo národný akčný plán sa prezentuje ako úspech.

V tomto zmysle sa iniciatíva týkajúca sa centier excelentnosti do určitej miery stala obeťou vlastnej úspešnosti, keďže Komisia v súčasnosti musí kvantitatívne zvýšiť svoju kapacitu na poskytnutie technickej pomoci napriek zjavnému nedostatku zdrojov.

37. Inštitucionálne uznanie národných kontaktných miest a ich politická podpora zvyčajne závisia od toho, aký význam pripisujú iniciatíve týkajúcej sa centier excelentnosti politické orgány na vysokej úrovni. Zvyšovanie politickej viditeľnosti iniciatívy je cieľom systematickejšieho zapojenia delegácií EÚ do propagácie iniciatívy vrátane diplomatickej podpory úlohy národných kontaktných miest. Dôležitá je tiež úloha úradníka pre regionálnu spoluprácu (ak takáto funkcia v delegácii existuje).

Veľký význam má aj viditeľnosť regionálnych sekretariátov. Z uvedeného dôvodu sa GR DEVCO rozhodlo zvýšiť od začiatku roka 2018 rozpočtové prostriedky pre činnosť regionálnych sekretariátov.

38. Pokyn, ktorý ESVČ zaslala 26. januára 2018 vedúcim delegácií EÚ v partnerských krajinách centier excelentnosti, sa výslovne snaží o dosiahnutie tohto cieľa a okrem iného sa v ňom požaduje príprava činností zameraných na „zvyšovanie informovanosti členských štátov EÚ, príslušných medzinárodných organizácií a ďalších dôležitých darcov o iniciatíve, jej cieľoch a výsledkoch“, na „činnosť, ktorá by mohla viesť tiež k progresívnej transformácii národného kontaktného miesta/národného tímu na jediný vstupný bod pre všetky projekty a aktivity súvisiace s oblasťou CBRN v príslušných krajinách“.

V záujme posilnenia dôležitosti národných kontaktných miest je mimoriadne dôležité, aby GR DEVCO a ESVČ spolupracovali pri zlepšovaní koordinácie a spolupráce medzi samotnými národnými kontaktnými miestami, regionálnymi sekretariátmi a delegáciami EÚ. Východiskom by mohla byť jednoduchá logistická koordinácia: Delegácie EÚ sú nabádané, aby organizovali buď zasadnutia za okrúhlym stolom alebo informačné stretnutia ad hoc s vedúcim regionálneho sekretariátu a niektorými národnými kontaktnými miestami z daného regiónu za účasti zástupcov veľvyslanectiev členských štátov EÚ, ako aj miestnych orgánov. Bude to znamenať určité náklady, predovšetkým pokiaľ ide o zvýšenie rozpočtových prostriedkov na viditeľnosť/logistiku pridelených regionálnym sekretariátom, ale vplyv z hľadiska viditeľnosti a autority národného kontaktného miesta bude veľmi veľký.

39. S cieľom zdôrazniť význam úlohy úradníkov pre regionálnu spoluprácu v rámci iniciatívy bolo 21. februára 2018 zaslané spoločné oznámenie ESVČ/GR DEVCO tým delegáciám EÚ, v ktorých sa považovalo za nutné poskytnúť takúto pomoc.

40. Úsilie o väčšie zapojenie delegácií EÚ do iniciatívy začali spoločne GR DEVCO a ESVČ. Dosiahol sa určitý pokrok. Udržiavajú sa pravidelné a užšie kontakty s regionálnymi sekretariátmi, realizátormi a riadiacim tímom. Niektoré delegácie poskytli zásadnú pomoc pri zapojení kľúčových partnerských krajín alebo ďalšom posilnení ich účasti, a to tak, že upriamili politickú pozornosť na iniciatívu.

Dosiahnutie úplného zapojenia všetkých delegácií 59 partnerských krajín centier excelentnosti predstavuje pomerne ambiciózne cieľ na obdobie 3 – 4 rokov vzhľadom na obmedzené rozpočtové prostriedky, rastúce pracovné zaťaženie a čas potrebný na dokončenie tohto projektu. Komisia a ESVČ sú však presvedčené o tom, že dosiahnutie tohto cieľa je na dobrej ceste.

Generálna tajomníčka ESVČ nedávno ešte zrýchlila tento postup a poslala úradné oznámenia adresované vedúcim delegácií v partnerských krajinách centier excelentnosti (január 2018), ako aj zástupcovi generálnej tajomníčky pre politické záležitosti a regionálnym riaditeľom (november 2017) s cieľom zvýšiť zapojenie delegácií EÚ a politickú viditeľnosť iniciatívy.

Činnosť úradníkov pre regionálnu spoluprácu v Dakare, Islamabad, Manile a Nairobi viedla k zlepšeniu informovanosti delegácií príslušných regiónov o činnostiach CBRN centier excelentnosti. V juhovýchodnej Ázii sa stalo bežnou praxou, že rečníci z delegácií prednášajú úvodné prejavy na podujatiach v rámci projektov. Úradníci tiež umožnili oslovenie diplomatických zastupiteľstiev členských štátov EÚ.

Iniciatíva sa politicky zviditeľnila v rámci panela CBRN centra excelentnosti s národnými kontaktnými miestami, regionálnym sekretariátom, Medziregionálnym výskumným inštitútom OSN pre trestnú činnosť a spravodlivosť (UNICRI) a Spoločným výskumným centrom EK, ktorý sa uskutočnil ako súčasť seminára Regionálneho fóra ASEAN-u, ktorému spolupredsedala EÚ, s názvom Zvyšovanie informovanosti a podpora spolupráce Regionálneho fóra ASEAN-u pri zmiernovaní chemických, biologických, rádiologických a jadrových rizík. Panel sa konal v septembri 2015 na Filipínach.

Iniciatíva bola súčasťou činností uvedených v akčnom pláne BANDAR SERI BEGAWAN na posilnenie partnerstva medzi EÚ a združením ASEAN (2013 – 2017) a je súčasťou nadväzujúceho akčného plánu EÚ a združenia ASEAN (2018 – 2022). Tvorila aj súčasť pracovného programu EÚ a združenia ASEAN pre boj proti terorizmu a cezhraničnej trestnej činnosti (2014 – 2017). Nepretržite sa podávali správy o akciách CBRN centier excelentnosti v súvislosti s uvedenými plánmi.

41. GR DEVCO síce uznáva, že niekoľko projektov skončilo tým, že sa viac zamerali na rozvoj kapacít partnerských krajín než na rozvoj regionálnej úrovne, zároveň je však pravda, že úsilie o regionálny prístup nie je celkom možné, pokiaľ chýbajú vhodné národné kapacity.

Okrem toho niekoľko vykonaných projektov malo aj regionálny rozsah a prístup – projekt MediPIET bol zameraný na celé susedstvo EÚ, projekt 41 na vysokorizikové chemické zariadenia a zmiernovanie rizík v regióne APA a projekt 48 na lepšie regionálne riadenie prepuknutia problémov v CBRN centrách excelentnosti partnerských krajín v regióne atlantického pobrežia Afriky.

42. Organizácia stretnutí patrí medzi činnosti regionálnych sekretariátov, pri ktorých sa GR DEVCO rozhodlo zvýšiť rozpočet regionálnych sekretariátov počínajúc rokom 2018.

Od roku 2016 začalo GR DEVCO zahŕňať do všetkých príslušných projektov simulačné cvičenia v úrade a teréne.

Všetky posilnené výmeny medzi útvarmi GR DEVCO, GR ECHO a GR NEAR týkajúce sa regionálnych programov zvládania katastrof a skúmajúce možnosť niektorých spoločných cvičení a odbornej prípravy, ktoré sa začali v krajinách spoločného záujmu, kde sú zriadené centrá (Alžírsko, Maroko, Jordánsko a Gruzínsko), sa zamerajú na konsolidáciu iniciatívy a jej transformáciu na jedinečnú a výkonnú sieť.

44. Komisia a ESVČ úplne súhlasia s týmto bodom. Dokonca začali oslovovať príslušné územné riaditeľstvá GR DEVCO a GR NEAR s cieľom dosiahnuť synergický efekt a zvýšiť objem finančných prostriedkov pre iniciatívu.

Tento proces je uľahčený tým, že regionálna sieť, ktorá vznikla prostredníctvom centier excelentnosti, umožňuje orgánom EÚ využívať iniciatívu ako platformu pre svoje programy a projekty.

Príklad prispôsobivosti centra excelentnosti je uvedený v návrhu dokumentu Činnosti v oblasti zmeny klímy v roku 2018, v ktorom sa predpokladá, že hlavnú úlohu bude mať centrum excelentnosti, ktoré je označené ako platforma na zvyšovanie povedomia partnerských krajín o bezpečnostných súvislostiach zmeny klímy prostredníctvom národných tímov a národných kontaktných miest. V dokumente sa tiež poskytujú dodatočné prostriedky pre centrum excelentnosti s cieľom uviesť nový projekt zameraný na riešenie rizík, ktoré hrozia EÚ a jej susedom z dôvodu migrácie chorôb a ich vektorov spôsobenej zmenou klímy.

Konajú sa prieskumné diskusie o možnom presunutí programu MediPIET (ktorý je v súčasnosti financovaný v rámci projektov centier excelentnosti 32 a 36) do GR NEAR po roku 2019 ako aktíva európskeho susedstva. Pokiaľ bude takýto model úspešný, môže sa zopakovať pri ďalších projektoch centier excelentnosti, predovšetkým v rámci susedstva EÚ.

46. Dosiahnutie tohto cieľa je výslovne uvedené v pokyne, ktorý ESVČ zaslala 26. januára 2018 vedúcim delegácií EÚ v partnerských krajinách centier excelentnosti (pozri aj odpoveď na bod 28). Aj výzva „poveriť člena personálu z politickej sekcie delegácie funkciou kontaktnej osoby v krajine (krajinách) vašej akreditácie“ nabáda delegácie EÚ, aby sa podieľali na plnení tejto úlohy.

Delegácie EÚ v regióne juhovýchodnej Ázie pomáhajú partnerským krajinám, aby využili svoje národné akčné plány (návrhy týchto plánov) na preskúmanie možností financovania od ďalších darcov. Napríklad v rámci seminára Regionálneho fóra ASEAN-u, ktorému spolupredseda EÚ, s názvom Zvyšovanie informovanosti a podpora spolupráce Regionálneho fóra ASEAN-u pri zmiernení chemických, biologických, rádiologických a jadrových rizík, ktorý sa konal v septembri 2015 na Filipínach, bol vyhradený čas na tzv. „sprostredkovateľské stretnutia“. Mohli sa na nich stretnúť zástupcovia partnerských krajín so zástupcami potenciálnych darcovských krajín a medzinárodných organizácií (Svetovej zdravotníckej organizácie – WHO, Organizácie pre zákaz chemických zbraní – OPCW či Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu).

48. Komisia súhlasí s touto pripomienkou. Dochádza síce k výmene informácií medzi GR DEVCO a GR NEAR/ECHO, mohla by sa však stať formálnou.

Pokiaľ ide o Gruzínsko, GR ECHO sa pripojilo k zisťovacej misii vedenej GR NEAR, ktorá sa uskutočnila v januári 2018 a týkala sa ročného akčného programu v oblasti bezpečnosti, vlády práva, predchádzania krízy a krízového riadenia. GR NEAR tiež na základe posúdenia potrieb vypracovaného gruzínskou vládou určuje pomoc v oblasti CBRN v rámci ročného akčného programu na rok 2018. Európska únia bude riešiť štrukturálne nedostatky národnej CBRN koordinácie prostredníctvom širšieho zapojenia.

Okrem toho GR NEAR a GR DEVCO skúmajú od konca roka 2017 možnosť presunutia projektu MediPIET do GR NEAR s účinnosťou od roka 2020.

50. Jednou z hlavných úloh úradníkov pre regionálnu spoluprácu (personál GR DEVCO) je monitorovanie iniciatívy v príslušných regiónoch. Ich informácie sa kombinujú so zmluvným monitorovaním projektového manažéra v GR DEVCO. Zohľadňujú sa tiež informácie od ostatných zainteresovaných strán a zahŕňajú nástroje, o ktorých sa zmienil Dvor audítorov.

Komisia súhlasí s tým, že je potrebné lepšie vymedziť celkový logický rámec (vrátane ukazovateľov výsledkov/vplyvu) z projektovej úrovne na úroveň iniciatívy. To bude možné dosiahnuť v blízkej budúcnosti vďaka použitiu súhrnného a systematického posudzovania rizík a využitiu DPP a NAP ako nástrojov na meranie pokroku v partnerských krajinách.

Zvyšuje sa zapojenie partnerských krajín do monitorovania projektov. Niekoľko regionálnych sekretariátov sa nedávno rozhodlo, že okrem stretnutia s Európskou komisiou na hodnotenie dosiahnutého pokroku, ktoré sa koná každých 6 mesiacov, budú pravidelne (2-krát až 4-krát za rok) organizovať stretnutia na hodnotenie pokroku za účasti všetkých realizátorov projektov.

51. Európsky portál CBRN centier excelentnosti predstavuje dôležitý nástroj spolupráce v rámci iniciatívy, ktorý je úplne decentralizovaný a aktívne pôsobí v 8 regiónoch planéty. Portál je svojou podstatou nástrojom spolupráce a vyvíjal sa spoločne s rastom iniciatívy, až dosiahol súčasných 60 krajín, preto bolo potrebné upravovať ho. Dochádza k aktualizácii štruktúry súčasného portálu.

Z dôvodu rýchleho rozvoja technológií IT bolo prijaté rozhodnutie pracovať súbežne na rozvoji zázemia nového portálu, založeného na odlišnom štandardnom softvérovom protokole, vďaka čomu sa zlepšil jeho prenosnosť, údržba, modernizácia a udržateľnosť. V Spoločnom výskumnom centre (JRC) v súčasnosti prebieha štúdia realizovateľnosti týkajúca sa rozvoja portálu. Ten zahŕňa zjednodušenie úrovni prístupu a rolí registrovaných používateľov, reorganizáciu štruktúry modulu databázy dokumentov a opätovnú aktiváciu diskusného fóra. Spoločné výskumné centrum bude pokračovať v aktualizácii portálu centier excelentnosti, keďže má k dispozícii dokumenty týkajúce sa projektov a výsledky, ktoré sa uchovávajú s primeranými úrovňami prístupu.

Prostredníctvom portálu centier excelentnosti budú sprístupnené najlepšie postupy a usmernenia z ostatných CBRN projektov EÚ (financovaných buď v rámci akčného programu EÚ v oblasti CBRN alebo v rámci Európskeho programu výskumu bezpečnosti, ak je to možné).

52. Správy o pokroku (6-mesačné) majú k dispozícii regionálne sekretariáty a národné kontaktné miesta. Prístup k výsledkom konkrétnych projektov je podmienený predchádzajúcim súhlasom partnerských krajín (vyhlásením o mlčanlivosti v súvislosti s citlivými informáciami konkrétnych krajín).

Dokumenty a výsledky súvisiace s projektmi centier excelentnosti sa uchovávajú v portáli centra excelentnosti s primeranými úrovňami prístupu a právami na zobrazenie/upravovanie. V záujme vytvorenia ľahšie použiteľnej databázy dokumentov sa pripravuje reorganizácia štruktúry modulu databázy dokumentov, ako aj jednoduchší systém týkajúci sa práv na zobrazenie/upravovanie.

53. Ako je potvrdené v odpovedi na bod 51, systematické zhromažďovanie informácií a vedenie záznamov od všetkých zapojených subjektov by sa malo zlepšiť a zlepšiť sa. To však bude možné až po tom, keď portál bude plne funkčný a spoľahlivý, čo v minulosti nebolo a viedlo k nejasnostiam a spomínanej neúplnosti informácií.

54. Pozri odpovede na body 51 a 53.

56. Hodnotenie na základe monitorovania zameraného na výsledky (ktoré riadi ústredie GR DEVCO pre všetky útvary) sa nevykonáva pri všetkých projektoch, ale len na obmedzenej vzorke projektov podľa priorít stanovených každý rok vedúcimi útvarov a s rozpočtom viac ako 1 milión eur.

To však neznamená, že by Komisia nemusela zabezpečiť primerané monitorovanie projektov a dodatočné nástroje na hodnotenie s cieľom sledovať výsledky projektov. Preto bolo Spoločné výskumné centrum požiadané, aby vykonávalo systematické technické hodnotenie všetkých projektov centier excelentnosti.

57. Komisia si uvedomuje tento nedostatok týkajúci sa cieľov a ukazovateľov, ako aj potrebu vytvoriť medzi nimi zreteľnú väzbu. V záujme jeho odstránenia GR DEVCO a Spoločné výskumné centrum pripravujú ukazovatele, pri ktorých vychádzajú z doterajšej činnosti v oblasti kontroly vývozu položiek s dvojakým použitím. Súbežne bude iniciatíva venovať väčšiu pozornosť organizovaniu simulačných cvičení v úrade a teréne, čo bude tiež prínosné, keďže cvičenia môžu slúžiť ako ukazovatele vplyvu projektov.

58. Vynakladá sa dodatočné úsilie na zabezpečenie pravidelných aktualizácií portálu centier excelentnosti a zadávanie dokumentov súvisiacich s projektmi, ktoré má k dispozícii Spoločné výskumné centrum. Portál centier excelentnosti sa používa ako databáza dokumentov vytvorených v rámci postupu hodnotenia.

V niektorých prípadoch bola k hodnoteniu doplnená spätná väzba získaná z iných zdrojov než sú dokumenty súvisiace s projektmi.

Informácie na účely hodnotenia sa systematicky zhromažďujú v riadiacich výboroch projektov a prostredníctvom osobitných formulárov spätnej väzby (pre zložky odbornej prípravy). Už dva roky sa zapájajú aj odborníci na vysokej úrovni z členských štátov a odborníci technickej pomoci na mieste a používa sa ich spätná väzba.

59. Z dôvodu vykonávania celkovej politiky znižovania počtu zamestnancov, ktorá má vplyv na personál JRC vyčlenený pre iniciatívu týkajúcu sa centier excelentnosti, Spoločné výskumné centrum po dohode s GR DEVCO poverilo a koordinovalo nezávislých výskumných a inovačných odborníkov v oblastiach C, B a RN hodnotením vykonávania projektov podľa schválenej metodiky hodnotenia GR DEVCO.

Tím odborníkov pridelených k danej úlohe vypracoval pod dohľadom pracovnej skupiny JRC štandardizovanú hodnotiacu správu pre každý projekt. Spoločné výskumné centrum sa tiež snaží aktualizovať hodnotenie projektov centier excelentnosti a včas vydávať hodnotiace správy pre konkrétne opatrenia, ktoré sa majú prijať na základe prípadných odporúčaní, a už dosiahlo zlepšenie v tejto oblasti.

60. Je nádej, že širšie zapojenie delegácií EÚ posilní tiež udržateľnosť výsledkov dosiahnutých prostredníctvom vykonávania projektov v rámci iniciatívy.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA

62. Komisia nesúhlasí s tým, že nebolo vykonané odporúčanie sústrediť finančné prostriedky EÚ v tých oblastiach, ktoré sú najrelevantnejšie pre bezpečnosť EÚ.

Pozri odpoveď na bod III, ako aj odpoveď na body 16, 17, 18 a 19.

65. Komisia začlení zložku posudzovania rizík do metodiky posúdenia potrieb a národných akčných plánov. Pomôže zvýšiť informovanosť partnerských krajín o význame posudzovania rizík, predstaviť možné prístupy a usmernenia, ako aj lepšie podporiť partnerské krajiny pri prioritizácii jednotlivých akcií.

Odporúčanie 1

Komisia a ESVČ akceptujú toto odporúčanie.

a) ESVČ a útvary Komisie preskúmajú možnosť vykonať takúto analýzu.

Kontakty s GR HOME a jeho CBRN poradnou skupinou zahŕňajúcou novo vymenovaných CBRN koordinátorov z členských štátov EÚ budú pokračovať a tam, kde je to vhodné a kde je možné dosiahnuť synergie (napr. mapovanie existujúcich zariadení na odbornú prípravu a odborníkov v oblasti CBRN; účasť na cezhraničných cvičeniach v úrade a v teréne), budú posilnené.

b) Zložka posudzovania rizík bude začlenená do metodiky centier excelentnosti týkajúcej sa posúdenia potrieb a národných akčných plánov. Malo by to pomôcť zvýšiť informovanosť partnerských krajín o význame posudzovania rizík, predstaviť možné prístupy a usmernenia, ako aj lepšie podporiť partnerské krajiny pri prioritizácii jednotlivých akcií.

c) Komisia (GR DEVCO a JRC) pripravila predbežný harmonogram na roky 2018 a 2019, ktorý reaguje na rôzne požiadavky partnerských krajín. Spoločné výskumné centrum bude počítať s podporou odborníkov v rámci technickej pomoci na mieste a/alebo externých odborníkov a zároveň dbať na to, aby sa v plnom rozsahu dodržiavala metodika DPP/NAP v prípade, že partnerským krajinám pomáha Európska komisia a celý proces prebieha pod jej vedením. Budú tiež vyčlenené primerané zdroje na túto misiu.

Odporúčanie 2

Komisia akceptuje toto odporúčanie a už začala realizovať regionálne činnosti vrátane cvičení v úrade a v teréne na regionálnej a podregionálnej úrovni.

Regionálne zasadnutie centra excelentnosti za okrúhlym stolom ukazuje, že sa neustále zvyšuje úroveň vlastníctva a miera iniciatív pre regionálne vytváranie sietí, spoluprácu a stanovenie činností, ako aj oslovenie medzinárodných alebo regionálnych organizácií (Africká únia, ASEAN, ISTC, STCU, WHO, OPCW, Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe, Výbor zriadený na základe rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN 1540, Dohovor o biologických a toxínových zbraniach, BACAC atď.).

Ďalej bude preskúmaná možnosť organizácie spoločných cvičení a odbornej prípravy s prebiehajúcimi programami zvládania katastrof riadenými GR ECHO a GR NEAR.

Odporúčanie 3

Komisia a ESVČ súhlasia s týmto odporúčaním.

a) ESVČ a Komisia preskúmajú možnosť rozšíriť CBRN zodpovednosť na odborníkov na boj proti terorizmu v tých delegáciách, v ktorých boli vymenovaní.

b) Oblasť CBRN je už zahrnutá do niektorých dvojstranných bezpečnostných rozhovorov. V budúcnosti to bude možné robiť pravidelnejšie.

Odporúčanie 4

Komisia a ESVČ súhlasia s týmto odporúčaním.

GR DEVCO už začalo diskusiu s GR NEAR a svojimi vlastnými územnými riaditeľstvami, ako aj s GR ECHO na tému zvládania katastrof.

Odporúčanie 5

Komisia akceptuje toto odporúčanie.

JRC a existujúci externý tím GR DEVCO na pomoc pri monitorovaní orientovanom na výsledky pomáhajú GR DEVCO zlepšovať a zjednodušovať ukazovatele a zosúladiť viacročný orientačný program, ročné akčné programy a vykonané projekty.

Odporúčanie 6

Komisia prijíma toto odporúčanie.

Portál centier excelentnosti EÚ v oblasti zmierňovania rizík CBRN predstavuje dôležitý nástroj spolupráce v rámci iniciatívy, ktorý je úplne decentralizovaný a aktívny vo ôsmich regiónoch sveta. Portál je svojou podstatou nástrojom spolupráce a spoločne s iniciatívou sa rozrástol až na

súčasných 60 krajín, z čoho vznikla potreba upraviť ho. Dochádza k aktualizácii štruktúry súčasného portálu.

Z dôvodu rýchleho rozvoja informačných technológií bolo prijaté rozhodnutie pracovať súbežne na rozvoji zázemia nového portálu, založeného na odlišnom štandardnom softvérovom protokole, vďaka čomu sa zlepší jeho prenosnosť, údržba, modernizácia a udržateľnosť. V Spoločnom výskumnom centre (JRC) v súčasnosti prebieha štúdia realizovateľnosti rozvoja portálu.

a) Štruktúra súčasného portálu centier excelentnosti sa aktualizuje. To zahŕňa zjednodušenie úrovni prístupu a rolí registrovaných používateľov, reorganizáciu štruktúry modulu databázy dokumentov a opätovnú aktiváciu diskusného fóra. Spoločné výskumné centrum bude pokračovať v aktualizácii portálu centier excelentnosti, keďže má k dispozícii dokumenty a výsledky, ktoré sa uchovávajú s primeranou úrovňou prístupu.

b) Prostredníctvom portálu centier excelentnosti budú sprístupnené najlepšie postupy a usmernenia z ostatných projektov EÚ v oblasti CBRN (financovaných buď v rámci akčného programu EÚ v oblasti CBRN alebo podľa možnosti v rámci Európskeho programu výskumu bezpečnosti).

Udalosť	Dátum
Schválenie memoranda o plánovaní auditu/začiatok auditu	25.4.2017
Oficiálne zaslanie návrhu správy Komisii (alebo inému kontrolovanému subjektu)	2.3.2018
Schválenie konečnej správy po námietkovom konaní	24.4.2018
Oficiálne odpovede Komisie a ESVČ prijaté vo všetkých jazykoch	25.5.2018

Iniciatíva týkajúca sa CBRN centier excelentnosti EÚ je hlavným systémom na zmiernovanie chemických, biologických, rádiologických a jadrových hrozieb a rizík s pôvodom mimo EÚ. Hoci sú tieto riziká nízke, sú náznaky, že rastú a v prípade ich zrealizovania by ich dosah na celosvetové zdravie, životné prostredie a ekonomiku mohol byť vysoký. Cieľom tejto iniciatívy je posilniť kapacity partnerských krajín prostredníctvom projektov budovania kapacít a siete spolupráce. Preskúmali sme, či iniciatíva EÚ zmiernila CBRN hrozby a dospeli sme k záveru, že áno, ale zostáva príliš mnoho výziev. Na zlepšenie iniciatívy predkladáme niekoľko odporúčaní.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre publikácie

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxemburg
LUXEMBURSKO

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/Pages/ContactForm.aspx
Webová stránka: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

©Európska únia, 2018.

V prípade použitia či šírenia fotografií a iných materiálov, na ktoré sa nevzťahujú autorské práva Európskej únie, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.